

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การศึกษาแนวโน้มและอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิก แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ และพยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ 5 ปีในอนาคต ผลการศึกษาแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และพฤติกรรมการออมของสมาชิก แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพสังคม และเศรษฐกิจของสมาชิก ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน อายุการทำงาน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการออมของสมาชิก ประกอบด้วย แหล่งเงินออม รูปแบบการออม ปริมาณการออม และวัตถุประสงค์ของการออม และสาเหตุที่สมาชิกใช้/ไม่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้น และเงินฝาก

ส่วนที่ 2 ฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด

ส่วนที่ 3 แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด

ส่วนที่ 4 พยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด 5 ปีในอนาคต

ส่วนที่ 5 แนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้น และเงินฝาก

ส่วนที่ 1 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และพฤติกรรมทางการเงินของสมาชิก

ตอนที่ 1 สภาพสังคม และเศรษฐกิจของสมาชิก

สภาพสังคมของสมาชิก

ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อายุการทำงาน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ผลการศึกษา จากตาราง 3 พบว่า

เพศ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 87.00 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 13.00

อายุ สมาชิกมีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุระหว่าง 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.00 และอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.00 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วสมาชิกมีอายุ 41.81 ปี สูงสุด 59.00 ปี และต่ำสุด 24.00 ปี

สถานภาพสมรส สมาชิกเป็น โสด คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 46.00 เป็นหม้าย คิดเป็นร้อยละ 3.00 และหย่า/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 1.00

ระดับการศึกษา สมาชิกจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 29.00 มัธยมศึกษา หรือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 10.00 และต่ำกว่ามัธยมศึกษา อนุปริญญา หรือ ปวส. และสูงกว่าปริญญาโท เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1.00

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน สมาชิกมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 7 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วสมาชิก มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน สูงสุด 9 คน และต่ำสุด 1 คน

ระยะเวลาในการทำงาน สมาชิกทำงานมาแล้ว 21 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาทำงานมาแล้วไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.00 ทำงานมาแล้วระหว่าง 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.00 ทำงานมาแล้วระหว่าง 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.00 และทำงานมาแล้วระหว่าง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.00 เฉลี่ยแล้วสมาชิกทำงานมาแล้ว 15.95 ปี สูงสุด 40.00 ปี และต่ำสุด 1.00 ปี

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่สมาชิกเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้วไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมา เป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้วระหว่าง 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00 เป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 21 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.00 เป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว

ระหว่าง 16 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.00 และเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.00 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วสมาชิกเป็นสมาชิกสหกรณ์มาแล้ว 11.38 ปี สูงสุด 37.00 ปี และต่ำสุด 1.00 ปี

ตาราง 3 จำนวน และร้อยละของสภาพสังคมของสมาชิก

สภาพสังคมของสมาชิก	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
เพศ			
หญิง	87	87.00	
ชาย	13	13.00	
อายุ (ปี)			
21 - 30	9	9.00	Mean = 41.81 ปี
31 - 40	40	40.00	S.D. = 8.849
41 - 50	30	30.00	Min. = 24.00 ปี
51 - 60	21	21.00	Max. = 59.00 ปี
สถานภาพสมรส			
โสด	50	50.00	
สมรสแล้ว	46	46.00	
หม้าย	3	3.00	
หย่า/แยกกันอยู่	1	1.00	
ระดับการศึกษา			
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	1	1.00	
มัธยมศึกษา หรือ ปวช.	10	10.00	
อนุปริญญา หรือ ปวส.	1	1.00	
ปริญญาตรี	58	58.00	
ปริญญาโท	29	29.00	
สูงกว่าปริญญาโท	1	1.00	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)			
1 - 2	27	27.00	Mean = 4 คน
3 - 4	47	47.00	S.D. = 1.554
5 - 6	23	23.00	Min. = 1 คน
7 ขึ้นไป	3	3.00	Max. = 9 คน

ตาราง 3 (ต่อ)

สภาพสังคมของสมาชิก	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
ระยะเวลาในการทำงาน (ปี)			
ไม่เกิน 5	23	23.00	Mean = 15.95 ปี
6 - 10	11	11.00	S.D. = 10.431
11 - 15	18	18.00	Min. = 1.00 ปี
16 - 20	13	13.00	Max. = 40.00 ปี
21 ขึ้นไป	35	35.00	
ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ (ปี)			
ไม่เกิน 5	38	38.00	Mean = 11.38 ปี
6 - 10	20	20.00	S.D. = 8.944
11 - 15	11	11.00	Min. = 1.00 ปี
16 - 20	12	12.00	Max. = 37.00 ปี
21 ขึ้นไป	19	19.00	

สภาพเศรษฐกิจของสมาชิก

ประกอบด้วย รายได้ต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน

ผลการศึกษา จากตาราง 4 พบว่า

จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ สมาชิกมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ 5-6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ 7 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.00 เฉลี่ยแล้วสมาชิกมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่มีรายได้ 2 คน สูงสุด 8 คน และต่ำสุด 1 คน

จำนวนสมาชิกที่ไม่มีรายได้ สมาชิกมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมา คือ ไม่มีสมาชิกที่ไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 34.00 สมาชิกมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 เฉลี่ยแล้วสมาชิก มีสมาชิกที่ไม่มีรายได้ 2 คน สูงสุด 4 คน และต่ำสุด 1 คน

รายได้ครอบครัวต่อเดือน สมาชิกมีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 60,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.00 รองลงมามีรายได้ครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 30,001 - 40,000 บาท คิดเป็น

ร้อยละ 23.00 มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 40,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.00 มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.00 มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 50,001 - 60,000 บาท และมีรายได้ครอบครัวต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.00, 3.00 และ 2.00 ตามลำดับเฉลี่ยแล้วสมาชิกมีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 42,047.56 บาท สูงสุด 400,000.00 บาท และต่ำสุด 9,000.00 บาท

รายจ่ายครอบครัวต่อเดือน สมาชิกมีรายจ่ายครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมามีรายจ่ายครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 30,001 - 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.00 มีรายจ่ายครอบครัวต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.00 มีรายจ่ายครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 20,001 - 30,000 บาท มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 40,001 - 50,000 บาท มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน 60,000 บาทขึ้นไป และมีรายได้ครอบครัวต่อเดือนระหว่าง 50,001- 60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.00, 11.00, 10.00 และ 4.00 ตามลำดับเฉลี่ยแล้วสมาชิก มีรายจ่ายครอบครัวต่อเดือน 34,094.12 บาท สูงสุด 180,000.00 บาท และต่ำสุด 5,000.00 บาท

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของสภาพเศรษฐกิจของสมาชิก

สภาพเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ (คน)			
1 - 2	69	69.00	Mean = 2 คน
3 - 4	27	27.00	S.D. = 1.173
5 - 6	3	3.00	Min. = 1 คน
7 ขึ้นไป	1	1.00	Max. = 8 คน
จำนวนสมาชิกที่ไม่มีรายได้ (คน)			
ไม่มี	34	34.00	Mean = 2 คน
1 - 2	52	52.00	S.D. = 0.875
3 - 4	14	14.00	Min. = 1 คน
			Max. = 4 คน

ตาราง 4 (ต่อ)

สภาพเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
รายได้ครอบครัวต่อเดือน (บาท)			
ไม่เกิน 10,000	2	2.00	Mean = 42,047.56 บาท
10,001 - 20,000	9	9.00	S.D. = 19,006.450
20,001 - 30,000	15	15.00	Min. = 9,000.00 บาท
30,001 - 40,000	23	23.00	Max. = 400,000.00 บาท
40,001 - 50,000	21	21.00	
50,001 - 60,000	3	3.00	
60,000 ขึ้นไป	27	27.00	
รายจ่ายครอบครัวต่อเดือน (บาท)			
ไม่เกิน 10,000	13	13.00	Mean = 34,094.12 บาท
10,001 - 20,000	35	35.00	S.D. = 19,840.809
20,001 - 30,000	12	12.00	Min. = 5,000.00 บาท
30,001 - 40,000	15	15.00	Max. = 180,000.00 บาท
40,001 - 50,000	11	11.00	
50,001 - 60,000	4	4.00	
60,000 ขึ้นไป	10	10.00	

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกในครั้งนี้ จะศึกษาถึงพฤติกรรมการแสดงออกของในการออมของสมาชิกทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้นและเงินฝาก โดยลักษณะการแสดงผลจะประกอบด้วย แหล่งเงินออม รูปแบบการออม ปริมาณการออม และวัตถุประสงค์ของการออม และสาเหตุที่สมาชิกใช้/ไม่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์

ผลการศึกษา จากตาราง 5 พบว่า

แหล่งเงินออม

สมาชิกทั้งหมดออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด และธนาคารของรัฐ (เช่น ธนาคารกรุงไทย ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น) รองลงมาออมเงินกับธนาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 45.00 ออมเงินกับแหล่งเงินออมอื่น ๆ ได้แก่ ประกันชีวิต กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กองทุนหมู่บ้าน พันธบัตรรัฐบาล และหุ้น เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ

11.00 และออมเงินกับบริษัท/บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.00

โดยแหล่งเงินออมหลัก คือ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 19.00 รองลงมา คือ ธนาคารของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 15.00 ธนาคารพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ น้อยที่สุด คือ บริษัท/บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 1.00

รูปแบบการออม

สมาชิกออมเงินในรูปของสังหาริมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาออมเงินในรูปของเงินสด/เงินฝากธนาคาร และออมเงินในรูปแบบของสังหาริมทรัพย์ที่ยังมีภาระผูกพัน คิดเป็นร้อยละ 55.00 และ 25.00 ตามลำดับ และออมเงินในรูปแบบของสังหาริมทรัพย์ที่ไม่มีภาระผูกพันน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.00

ปริมาณการออม

1. การออมในรูปหุ้นของสหกรณ์

สมาชิกมีหุ้นในสหกรณ์ ไม่เกิน 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมา มีระหว่าง 100,001 - 200,000 บาท ระหว่าง 200,001 - 300,000 บาท ระหว่าง 300,001 - 400,000 บาท และระหว่าง 400,001 - 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.00, 11.00, 4.00, 3.00 ตามลำดับ และมีหุ้นในสหกรณ์น้อยที่สุด คือ 50,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.00 ดังนั้น เฉลี่ยแล้วมีหุ้นในสหกรณ์ 260,376.84 บาท สูงสุด 1,400,000.00 บาท และต่ำสุด 600.00 บาท

สมาชิกสะสมหุ้นรายเดือนระหว่าง 501 - 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมา ไม่เกิน 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.00 ระหว่าง 1,001 - 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.00 และสะสมหุ้นรายเดือน 4,001 บาทขึ้นไป ระหว่าง 2,501 - 3,000 บาท ระหว่าง 1,501 - 2,000 บาท และระหว่าง 2,001 - 2,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.00, 5.00, 3.00 และ 1.00 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วสมาชิก สะสมหุ้นเดือนละ 1,597.37 บาท สูงสุด 10,000.00 บาท และต่ำสุด 250.00 บาท

สมาชิกส่งหุ้นรายเดือนตามอัตราที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 64.00 โดยที่เหลือส่งหุ้นรายเดือนสูงกว่าอัตราที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 36.00 และส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อัตราการส่งค่าหุ้นรายเดือนมีความเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 91.00 มีเพียงร้อยละ 9.00 เท่านั้น ที่เห็นว่าต่ำเกินไป

2. การออมในรูปเงินสด

สมาชิก ออมในรูปเงินสด/เงินฝากธนาคาร ไม่เกิน 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.00 รองลงมา คือ 300,001 บาท ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.00 และออมในรูปเงินสด/เงินฝากธนาคารระหว่าง 200,001 - 300,000 บาท และระหว่าง 100,001 - 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.00 และ 6.00 ตามลำดับ ดังนั้น เฉลี่ยแล้วสมาชิก ออมในรูปเงินสด/เงินฝากธนาคาร 185,645.16 บาท สูงสุด

3,000,000.00 บาท และต่ำสุด 2,000.00 บาท

3. การออมในรูปสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ ประกันชีวิต กองทุน พันธบัตร หุ้นกู้ ทองคำ สลากออมสินพิเศษ เงินตราต่างประเทศ ตราสารหุ้น ตราสารทุนต่างๆ ฯลฯ (ยกเว้นหุ้นสหกรณ์ฯ)

สมาชิก มีเงินออมในรูปสังหาริมทรัพย์ ไม่เกิน 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.00 รองลงมา คือ ระหว่าง 100,001 - 200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.00 ออม 600,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.00 มีเงินออมในรูปสังหาริมทรัพย์ระหว่าง 200,001 - 300,000 บาท ระหว่าง 300,001-400,000 บาท และระหว่าง 400,001-500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.00, 1.00 และ 1.00 ตามลำดับ เฉลี่ยแล้วสมาชิก มีเงินออมในรูปสังหาริมทรัพย์ 106,250.00 บาท สูงสุด 4,000,000.00 บาทและต่ำสุด 10,000.00 บาท

4. การออมในรูปอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ บ้าน ที่ดิน ตึกแถว ฯลฯ

สมาชิกมีเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์ไม่มีภาระผูกพัน ไม่เกิน 500,000 บาท และ 1,500,001 บาทขึ้นไป เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 4.00 รองลงมามีเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์ระหว่าง 5,000,001 - 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.00 ดังนั้น เฉลี่ยแล้วสมาชิก มีเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์ไม่มีภาระผูกพัน 1,255,555.56 บาท สูงสุด 2,500,000.00 บาท และต่ำสุด 200,000.00 บาท

สมาชิกมีเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์มีภาระผูกพัน ไม่เกิน 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.00 รองลงมามีเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์มีภาระผูกพันระหว่าง 500,001 - 750,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.00 มีเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์มีภาระผูกพัน ระหว่าง 750,001 - 1,000,000 บาท ระหว่าง 1,250,001 - 1,500,000 บาท และระหว่าง 1,500,001 - 1,750,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.00 เท่ากัน ที่เหลือมีเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์มีภาระผูกพันระหว่าง 1,750,001 - 2,000,000 บาท และ 2,000,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.00 ดังนั้น เฉลี่ยแล้วสมาชิก มีเงินออมในรูปอสังหาริมทรัพย์มีภาระผูกพัน 483,333.33 บาท สูงสุด 2,500,000.00 บาท และต่ำสุด 150,000.00 บาท

วัตถุประสงค์ในการออม

สมาชิกส่วนใหญ่ออมเงินเพื่อไว้ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ 89.00 รองลงมาออมเงินเพื่อใช้ยามเกษียณอายุ คิดเป็นร้อยละ 57.00 ออมเพื่อให้ได้ผลตอบแทนจากการออม ออมเพื่อการศึกษา ออมเพื่อลงทุนประกอบอาชีพ ออมเพื่อซื้อซื้อสังหาริมทรัพย์/อสังหาริมทรัพย์มูลค่าสูง ออมเพื่อเก็บกำไร และออมเพื่อการท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 24.00, 18.00, 11.0, 7.00, 3.00 และ 1.00 ตามลำดับ

การใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์

สมาชิกส่วนใหญ่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 72.00 มีเพียงร้อยละ 28.00 เท่านั้น ที่ไม่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์ฯ

โดยสมาชิกที่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์ ใช้บริการเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 41.00 ใช้บริการเงินฝากออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 4.00 และใช้บริการทั้งเงินฝากออมทรัพย์ และออมทรัพย์พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 7.00

สมาชิก ที่ใช้บริการเงินฝากออมทรัพย์มีมูลค่าเงินฝากออมทรัพย์ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.00 รองลงมามีมูลค่าเงินฝากออมทรัพย์ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท และระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.00 ดังนั้น เฉลี่ยแล้วสมาชิก มีเงินฝากออมทรัพย์ 4,611.47 บาท สูงสุด 40,000.00 บาท และต่ำสุด 2,400.00 บาท ส่วนสมาชิกที่ใช้บริการเงินฝากออมทรัพย์พิเศษส่วนใหญ่มีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ไม่เกิน 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.00 รองลงมา มีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ 300,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท และระหว่าง 250,000 - 300,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.00 มีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษระหว่าง 150,001 - 200,000 บาท และระหว่าง 100,001 - 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.00 และ 1.00 ตามลำดับ ซึ่งเฉลี่ยแล้วสมาชิก มีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ 26,544.16 บาท สูงสุด 1,200,000.00 บาท และต่ำสุด 500.00 บาท

สาเหตุที่ใช้/ไม่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์

สมาชิกที่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์ให้เหตุผลในการใช้บริการ ดังนี้

1. ดอกเบี้ยสูงกว่าสถาบันการเงินอื่น ร้อยละ 54.00
2. การเดินทางติดต่อสะดวก ร้อยละ 52.00
3. การบริการที่รวดเร็ว เป็นกันเอง ร้อยละ 31.00
4. เชื่อมั่นในการบริหารจัดการของสหกรณ์ ร้อยละ 19.00
5. มีรูปแบบบริการเงินฝากที่หลากหลาย ร้อยละ 3.00

ส่วนสมาชิกที่ไม่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์ให้เหตุผล ดังนี้

1. ไม่เชื่อมั่นในการบริหารจัดการ ร้อยละ 12.00
2. อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น และรายได้ไม่เพียงพอ ร้อยละ 6.00
3. การเดินทางติดต่อไม่สะดวก ร้อยละ 2.00
4. สะสมเงินออมในรูปแบบอื่นแล้ว และรูปแบบบริการเงินฝากไม่หลากหลาย ร้อยละ 1.00

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของพฤติกรรมการออมของสมาชิก

พฤติกรรมการออม	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
แหล่งเงินออม*			
ธนาคารของรัฐ	100	100.00	
สหกรณ์ออมทรัพย์	100	100.00	
ธนาคารพาณิชย์	45	45.00	
บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	1	1.00	
อื่น ๆ*	11	11.00	
ประกันชีวิต	7	7.00	
กบข.	4	4.00	
กองทุนหมู่บ้าน	1	1.00	
พันธบัตรรัฐบาล	1	1.00	
หุ้น	1	1.00	
แหล่งออมเงินหลัก			
สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวง เกษตรและสหกรณ์	19	19.00	
ธนาคารของรัฐ	15	15.00	
ธนาคารพาณิชย์	3	3.00	
บริษัท/บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์	1	1.00	
ปริมาณการออม			
มูลค่าหุ้นในสหกรณ์ (บาท)			
ไม่เกิน 100,000	54	54.00	Mean = 260,376.84 บาท
100,001 - 200,000	26	26.00	S.D. = 253,048.011
200,001 - 300,000	11	11.00	Min. = 600.00 บาท
300,001 - 400,000	4	4.00	Max. = 1,400,000.00 บาท
400,001 - 500,000	3	3.00	
500,001 ขึ้นไป	2	2.00	

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการออม	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
สะสมหุ้นรายเดือน (บาท)			
ไม่เกิน 500	19	19.00	Mean = 1,597.37 บาท
501 - 1,000	52	52.00	S.D. = 1,340.731
1,001 - 1,500	11	11.00	Min. = 200.00 บาท
1,501 - 2,000	3	3.00	Max. = 10,000.00 บาท
2,001 - 2,500	1	1.00	
2,501 - 3,000	5	5.00	
3,001 - 3,500	0	0.00	
3,501 - 4,000	0	0.00	
4,001 ขึ้นไป	9	9.00	
อัตราการส่งค่าหุ้น			
ตามอัตราที่กำหนด	64	64.00	
สูงกว่าอัตราที่กำหนด	36	36.00	
ความเหมาะสมของอัตราการส่งค่าหุ้น			
เหมาะสมแล้ว	91	91.00	
ต่ำเกินไป	9	9.00	
รูปเงินสด/เงินฝากธนาคาร (บาท)			
ไม่ตอบ	45	45.00	Mean = 185,645.16 บาท
ไม่เกิน 100,000	33	33.00	S.D. = 128,080.326
100,001 - 200,000	6	6.00	Min. = 2,000.00 บาท
200,001 - 300,000	7	7.00	Max. = 3,000,000.00 บาท
300,001 ขึ้นไป	9	9.00	

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการออม	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ	
รูปสัหกริมทรัพย์ (บาท)				
ไม่ตอบ	75	75.00	Mean	= 106,250.00 บาท
ไม่เกิน 100,000	11	11.00	S.D.	= 41,726.148
100,001 - 200,000	8	8.00	Min.	= 10,000.00 บาท
200,001 - 300,000	2	2.00	Max.	= 4,000,000.00 บาท
300,001-400,000	1	1.00		
400,001-500,000	1	1.00		
600,001 ขึ้นไป	6	6.00		
รูปอสังกริมทรัพย์ไม่มีภาระ				
ผูกพัน (บาท)				
ไม่ตอบ	91	91.00	Mean	= 1,255,555.56 บาท
ไม่เกิน 500,000	4	4.00	S.D.	= 986,294.975
500,001 - 1,000,000	1	1.00	Min.	= 200,000.00 บาท
1,000,001 - 1,500,000	0	0.00	Max.	= 2,500,000.00 บาท
1,500,001 ขึ้นไป	4	4.00		
รูปอสังกริมทรัพย์มีภาระผูกพัน				
(บาท)				
ไม่ตอบ	79	79.00	Mean	= 483,333.33 บาท
ไม่เกิน 500,000	9	9.00	S.D.	= 196,900.221
500,001 - 750,000	4	4.00	Min.	= 150,000.00 บาท
750,001 - 1,000,000	2	2.00	Max.	= 2,500,000.00 บาท
1,000,001 - 1,250,000	0	0.00		
1,250,001 - 1,500,000	2	2.00		
1,500,001 - 1,750,000	2	2.00		
1,750,001 - 2,000,000	1	1.00		
2,000,001 ขึ้นไป	1	1.00		

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการออม	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
รูปแบบการออม*			
รูปแบบสังหาริมทรัพย์	56	56.00	
รูปแบบเงินสด/เงินฝากธนาคาร	55	55.00	
รูปแบบอสังหาริมทรัพย์ที่ยังมีภาระ ผูกพัน	25	25.00	
รูปแบบอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่มีภาระ ผูกพัน	9	9.00	
วัตถุประสงค์ในการออม*			
ใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน	89	89.00	
ใช้จ่ายเกษียณอายุ	57	57.00	
ผลตอบแทนจากการออม	24	24.00	
เพื่อการศึกษา	18	18.00	
ลงทุนประกอบอาชีพ	11	11.00	
ซื้อสังหาริมทรัพย์/อสังหาริมทรัพย์ มูลค่าสูง	7	7.00	
เก็บกำไร	3	3.00	
อื่นๆ	1	1.00	

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการออม	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
การใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์			
ไม่ใช้	26	26.00	
ใช้	74	74.00	
ประเภทเงินฝากที่ใช้บริการ			
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	41	41.00	
เงินฝากออมทรัพย์	4	4.00	
ใช้ทั้งเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ และ เงินฝากออมทรัพย์	7	7.00	
มูลค่าเงินฝากออมทรัพย์ (บาท)			
ไม่ระบุ	3	3.00	Mean = 4,611.47 บาท
ไม่เกิน 20,000	6	6.00	S.D. = 3,275.071
20,001-30,000	1	1.00	Min. = 200.00 บาท
30,001-40,000	1	1.00	Max. = 40,000.00 บาท
มูลค่าเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ (บาท)			
ไม่ระบุ	8	8.00	Mean = 26,544.16 บาท
ไม่เกิน 50,000	21	21.00	S.D. = 19,346.799
50,001-100,000	3	3.00	Min. = 500.00 บาท
100,001-150,000	1	1.00	Max. = 1,200,000.00 บาท
150,001-250,000	2	2.00	
250,000-300,000	3	3.00	
301,001 ขึ้นไป	10	10.00	
สาเหตุที่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์*			
ดอกเบี้ยสูงกว่าสถาบันการเงินอื่น	54	54.00	
การเดินทางติดต่อสะดวก	52	52.00	
การบริการที่รวดเร็ว เป็นกันเอง	31	31.00	
เชื่อมั่นในการบริหารจัดการของ สหกรณ์	19	19.00	
มีรูปแบบบริการเงินฝากที่หลากหลาย	3	3.00	

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมการออม	จำนวน (n=100)	ร้อยละ	ค่าสถิติ
สาเหตุที่ไม่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์*			
ไม่เชื่อมั่นในการบริหารจัดการ	12	12.0	
อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น	6	6.00	
รายได้ไม่เพียงพอ	6	6.00	
การเดินทางติดต่อไม่สะดวก	2	2.00	
สะสมเงินออมในรูปแบบอื่นแล้ว	1	1.00	
รูปแบบบริการเงินฝากไม่หลากหลาย	1	1.00	

หมายเหตุ *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้นและเงินฝาก

ผลการศึกษา จากตาราง 6 พบว่า สมาชิกที่แสดงความคิดเห็นมีข้อเสนอแนะแนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้น และเงินฝาก ดังนี้

ด้านทุนเรือนหุ้น สมาชิก เสนอแนะวิธีการจูงใจให้สมาชิกถือหุ้นเพิ่มขึ้น ได้แก่ การเพิ่มอัตราเงินปันผล หรืออัตราเงินปันผลขั้นต่ำควรสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 3-5 เท่า คิดเป็นร้อยละ 14.00 ให้มีการซื้อหุ้นพิเศษ และมีการจับรางวัลสำหรับสมาชิกที่ถือหุ้นรายเดือน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และกำหนดนโยบายอัตราเงินปันผลเป็นอัตราขั้นต่ำ โดยอัตราปันผลจะเพิ่มขึ้นเมื่อผลประกอบการดี คิดเป็นร้อยละ 1.00

ด้านเงินฝาก สมาชิกสหกรณ์เสนอแนะวิธีการจูงใจให้สมาชิกใช้บริการฝากเงินกับสหกรณ์เพิ่มขึ้น ได้แก่ การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก คิดเป็นร้อยละ 11.00 จัดกิจกรรมส่งเสริมการออมเงินและมีของสมนาคุณสมาชิกที่ฝากเงินเพิ่ม หรือเปิดบัญชีใหม่ คิดเป็นร้อยละ 3.00 มีการออกสลากเหมือนสลากออมสินเพื่อให้สมาชิกมีสิทธิ์ลุ้นรางวัล มีบริการฝากเงิน โดยหักจากบัญชีเงินเดือนเหมือนฝากทุนเรือนหุ้นในอัตราเท่ากันทุกเดือน และควรมีบริการแบบเงินฝากระยะสั้น 2 ปี หรือ 5 ปี ห้ามถอนโดยให้ดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากประเภทออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 2.00 และปรับปรุงการให้บริการให้รวดเร็วขึ้น เพิ่มประเภทของเงินฝากที่มีอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้มากขึ้น และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกให้เห็นถึงสภาพคล่องต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางในการจงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ*	จำนวน (n=100)	ร้อยละ
ทุนเรือนหุ้น		
เพิ่มอัตราเงินปันผล หรือขึ้นค่าควรสูงกว่าอัตราเงินฝากธนาคาร 3-5 เท่า	14	14.00
ให้มีการซื้อหุ้นพิเศษ	3	3.00
มีการจับรางวัลสำหรับสมาชิกที่เพิ่มหุ้นรายเดือน	3	3.00
กำหนดนโยบายอัตราเงินปันผลเป็นอัตราขั้นต่ำ โดยอัตราปันผลจะเพิ่มขึ้นเมื่อผลประกอบการดี	1	1.00
เงินฝาก		
เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก	11	11.00
จัดกิจกรรมส่งเสริมการออมเงิน และมีของสมนาคุณสมาชิกที่ฝากเพิ่ม หรือเปิดบัญชีใหม่	3	3.00
ออกสลากเหมือนสลากออมสิน เพื่อให้สมาชิกมีสิทธิ์ลุ้นรางวัล	2	2.00
ควรมีบริการฝากเงินโดยหักจากบัญชีเงินเดือนเหมือนฝากทุนเรือนหุ้นในอัตราเท่า ๆ กัน	2	2.00
ควรมีบริการแบบเงินฝากระยะสั้น 2 ปี 5 ปี ห้ามถอน แล้วให้ดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากประเภทออมทรัพย์	2	2.00
ปรับปรุงการให้บริการให้รวดเร็วขึ้น	1	1.00
เพิ่มประเภทของเงินฝากที่มีอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน	1	1.00
ประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้มากขึ้น	1	1.00
สร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก ให้เห็นถึงสภาพคล่องต่าง ๆ	1	1.00

หมายเหตุ *ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ส่วนที่ 2 ฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด

ฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ฐานะการเงิน

ผลการศึกษา ตามตาราง 7 พบว่า

สินทรัพย์

ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมา จะเห็นว่า สินทรัพย์ของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี และส่วนใหญ่อยู่ในรายการของลูกหนี้สุทธิ ซึ่งเป็นสินทรัพย์ในธุรกิจสินเชื่ออันเป็นเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ที่สร้างรายได้ให้แก่สหกรณ์ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2543 มีมูลค่า 344.65 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 68.12 เพิ่มขึ้นเป็น 769.17 ล้านบาทในปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 82.83 รองลงมาคือ เงินลงทุนภายนอกซึ่งมีแนวโน้มลดลงทุกปี โดยปี 2543 มีมูลค่า 136.28 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.94 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ลดเหลือ 71.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.67 ในปี 2553 จึงอาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีการลงทุนในสินทรัพย์ภายใน (ให้สินเชื่อแก่สมาชิก) เพิ่มขึ้น เนื่องจากความต้องการสินเชื่อของสมาชิกเพิ่มขึ้น รวมทั้งการขยายวงเงินสินเชื่อทั้งระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาวเพิ่มขึ้น

หากพิจารณาในปี 2543 – 2552 สหกรณ์มีสินทรัพย์เฉลี่ย 661.71 ล้านบาท สินทรัพย์ส่วนใหญ่อยู่ในรายการของลูกหนี้เฉลี่ย โดยมีลูกหนี้ 575.11 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.91 รองลงมา คือ เงินลงทุน 43.08 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.51 เงินสดและเงินฝากธนาคาร 22.76 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.44 เงินฝากสหกรณ์ 20.11 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.04 สินทรัพย์หมุนเวียนที่เหลืออื่น ๆ จำนวน 0.66 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.10

หนี้สิน

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จะเห็นว่า อัตราการเพิ่มของหนี้สินของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลง ถึงแม้ว่าจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่เมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมทั้งสิ้นกลับมีอัตราร้อยละของการลดลงของหนี้สิน กล่าวคือในปี 2543 หนี้สินทั้งสิ้นมีมูลค่า 224.22 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.32 ของสินทรัพย์รวม เพิ่มขึ้นเป็น 254.87 ล้านบาท ในปี 2552 แต่คิดเป็นร้อยละ 27.45 ของสินทรัพย์รวม ซึ่งร้อยละของการลดลงของหนี้สินเป็นการลดลงของอัตราร้อยละของเงินรับฝาก อันเป็นแหล่งเงินทุนภายในที่สำคัญของสหกรณ์ โดยในปี 2543 สหกรณ์มีเงินรับฝาก 221.27 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.74 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 250.18 ล้านบาท ในปี 2552 แต่มีอัตราร้อยละเมื่อเทียบกับ

สินทรัพย์รวมทั้งสิ้นลดลง คิดเป็นร้อยละ 26.94 ส่วนหนี้สินอื่นและหนี้สินหมุนเวียนอื่น ในปี 2552 มีมูลค่า 3.95 และ 0.74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.43 และ 0.08 ตามลำดับ

หากพิจารณาในปี 2543 – 2552 สหกรณ์มีหนี้สินเฉลี่ย 207.85 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.41 ของสินทรัพย์รวม หนี้สินส่วนใหญ่อยู่ในรายการของเงินรับฝากเฉลี่ย 203.83 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.80 ของสินทรัพย์รวม รองลงมา คือ หนี้สินอื่น เงินกู้ยืม และหนี้สินหมุนเวียนอื่น 3.05, 0.83 และ 0.14 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.46, 0.13 และ 0.02 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ

ทุน

ทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2543 มีทุนทั้งสิ้น 281.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 55.68 ในปี 2552 เพิ่มขึ้น 392.00 ล้านบาท เป็น 673.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 72.55 การเพิ่มขึ้นของทุนสหกรณ์ส่วนใหญ่อยู่ในรายการของทุนเรือนหุ้น โดยในปี 2543 มีทุนเรือนหุ้น 228.08 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.08 ในปี 2552 เพิ่มขึ้น 348.90 ล้านบาท เป็น 576.98 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 62.14 รองลงมา คือ ทุนสำรอง และทุนสะสมตามข้อบังคับของสหกรณ์ซึ่งเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากสหกรณ์มีผลกำไรจากการดำเนินงานทุกปี โดยในปี 2543 สหกรณ์มีทุนสำรอง 23.54 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.65 เพิ่มขึ้น 29.04 ล้านบาท เป็น 52.58 ล้านบาท ในปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 5.66 มีทุนสะสมตามข้อบังคับ 0.59 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.12 เพิ่มขึ้น 0.58 ล้านบาท เป็น 1.17 ล้านบาท ในปี 2552 คิดเป็นร้อยละ 0.13 สำหรับกำไรสุทธิของสหกรณ์โดยภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งในปี 2543 สหกรณ์มีกำไรสุทธิ 29.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.83 และในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 42.96 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.63 (แต่อัตรากำไรสุทธิลดลง จากร้อยละ 5.83 เหลือ ร้อยละ 4.63)

หากพิจารณาในปี 2543 – 2552 สหกรณ์มีทุนเฉลี่ย 453.85 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 68.59 ของสินทรัพย์รวม รายการส่วนใหญ่อยู่ในรูปของทุนเรือนหุ้น จำนวน 383.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 57.91 ของสินทรัพย์รวม รองลงมา คือ ทุนสำรองเฉลี่ยจำนวน 37.30 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.64 ของสินทรัพย์รวม สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปีเฉลี่ย 32.81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.96 ของสินทรัพย์รวม และมีทุนสะสมตามข้อบังคับ เฉลี่ย 0.55 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.08 ของสินทรัพย์รวม

จากงบการเงินจะเห็นว่า สหกรณ์ลดปริมาณการกู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอก และระดมเงินทุนจากภายในทั้งเงินรับฝากจากสมาชิก และทุนเรือนหุ้น ซึ่งมูลค่าของเงินรับฝากในปี 2552 สูงขึ้น ทำให้สหกรณ์มีเงินทุนเพียงพอในการขยายปริมาณธุรกิจสินเชื่อ รวมทั้งรักษาสภาพคล่องของธุรกิจสหกรณ์ได้ และหากพิจารณาฐานะการเงินของสหกรณ์จากสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ จะเห็นว่าทางที่ได้มาของสินทรัพย์ของสหกรณ์มาจากหนี้สินและทุน โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งมาจากการระดมทุนภายใน อันได้แก่ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากจากสมาชิก นอกจากนี้ จะเห็นว่า มูลค่าของทุนเรือนหุ้นโดยรวมมากกว่ามูลค่าของเงินรับฝากจากสมาชิก ทั้งนี้เป็นเพราะเงินรับฝากเป็นแหล่งทุนระยะสั้น ในขณะที่ทุนเรือนหุ้นถือว่าเป็นแหล่งทุนระยะยาวของสหกรณ์ จึงอาจกล่าวได้ว่าสหกรณ์มีทางได้มาของสินทรัพย์จากการกู้ยืมภายนอกน้อยกว่าภายใน (หรือสะท้อนให้เห็นถึงฐานะการเงินที่มั่นคงยิ่งขึ้น) ทั้งนี้ หากพิจารณาในรายการที่สำคัญ ได้แก่ เงินสดและเงินฝากธนาคาร เงินลงทุน ลูกหนี้เงินกู้ยืม เงินรับฝาก ทุนเรือนหุ้น และกำไรสุทธิ อาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีฐานะการเงินที่มั่นคง มีกำไรทุกปี มีการบริหารจัดการสภาพคล่องทางการเงินได้ดี เนื่องจากมีการนำเงินทุนบางส่วนไปลงทุน ซึ่งอยู่ในรูปของเงินลงทุนระยะยาว ได้แก่ หุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด และหุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

ตาราง 7 สถานะการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ปี พ.ศ. 2543 - 2552

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	2552		2551		2550		2549		2548		2547		2546		2545		2544		2543		เฉลี่ย			
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%		
สินทรัพย์																								
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	27.14	2.92	24.39	2.94	27.92	3.67	21.94	3.30	18.50	2.95	17.54	2.85	17.18	2.89	22.98	4.13	26.04	4.88	23.95	4.73	22.76	3.44		
เงินฝากสหกรณ์	59.52	6.41	74.32	8.95	67.21	8.83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20.11	3.04		
เงินลงทุน	71.20	7.67	0.68	0.08	0.63	0.08	15.07	2.27	7.64	1.22	19.51	3.17	33.51	5.64	47.40	8.53	98.91	18.55	136.28	26.94	43.08	6.51		
-ระยะสั้น	-	-	-	-	-	-	14.50	2.18	3.10	0.49	15.00	2.44	19.07	3.21	23.00	4.14	98.52	18.47	37.40	7.39	21.06	3.18		
-ระยะยาว	71.20	7.67	0.68	0.08	0.63	0.08	0.57	0.09	4.54	0.72	4.51	0.73	14.45	2.43	24.40	4.39	0.40	0.07	98.89	19.55	22.03	3.33		
ลูกหนี้	769.17	82.83	730.46	87.98	664.82	87.33	627.51	94.36	601.40	95.79	577.58	93.89	542.65	91.37	484.98	87.24	407.83	76.47	344.65	68.12	575.11	86.91		
-ระยะสั้น	141.32	15.22	137.38	16.55	133.54	17.54	127.60	19.19	122.06	19.44	111.31	18.09	104.83	17.65	102.44	18.43	83.64	15.68	84.02	16.61	114.81	17.35		
-ระยะยาว	627.84	67.61	593.08	71.44	531.28	69.79	499.92	75.17	479.34	76.35	466.27	75.80	437.82	73.72	382.54	68.82	324.18	60.79	260.63	51.52	460.29	69.56		
ลูกหนี้ตามคำพิพากษา	-	-	1.90	0.23	1.98	0.26	1.76	0.26	1.48	0.24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.71	0.11		
ค่าเผื่อนี่สงสัย	-	-	(1.90)	(0.23)	(1.98)	(0.26)	(1.90)	(0.29)	(1.74)	(0.28)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(0.75)	(0.11)		
จะสูญ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
ดอกเบี้ยเงินให้กู้	0.04	0.00	0.08	0.01	0.06	0.01	0.05	0.01	0.03	0.00	0.06	0.01	0.03	0.00	0.02	0.00	0.01	0.00	0.01	0.00	0.04	0.01		
ค้างรับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
วัตถุประสงค์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.17	0.03	0.16	0.03	0.13	0.02	0.18	0.03	0.18	0.04	0.08	0.01		

ตาราง 7 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	2552		2551		2550		2549		2548		2547		2546		2545		2544		2543		เฉลี่ย	
	บาท	%																				
สินทรัพย์	1.23	0.13	-	-	-	-	0.01	0.00	-	-	0.08	0.01	0.07	0.01	0.11	0.02	0.13	0.02	0.53	0.11	0.22	0.03
หมุนเวียนอื่น																						
รวมสินทรัพย์	928.30	99.97	829.92	99.96	760.64	99.92	664.44	99.91	627.30	99.92	614.93	99.96	593.61	99.95	555.62	99.95	533.09	99.96	505.61	99.94	661.35	99.95
หมุนเวียน																						
ที่ดินอาคาร-สุทธิ	-	-	0.18	0.02	0.19	0.03	0.26	0.04	0.34	0.05	0.20	0.03	0.24	0.04	0.19	0.03	0.18	0.03	0.22	0.04	0.20	0.03
สินทรัพย์อื่น	0.26	0.03	0.12	0.01	0.42	0.06	0.31	0.05	0.19	0.03	0.03	0.00	0.04	0.01	0.08	0.01	0.06	0.01	0.08	0.02	0.16	0.02
รวมสินทรัพย์	928.56	100.00	830.22	100.00	761.26	100.00	665.01	100.00	627.83	100.00	615.16	100.00	593.89	100.00	555.89	100.00	533.32	100.00	505.91	100.00	661.71	100.00
หนี้สินและทุน																						
ของสหกรณ์																						
หนี้สินหมุนเวียน																						
เงินกู้ยืม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.30	1.56	-	-	0.83	0.13
เงินรับฝาก	250.18	26.94	197.90	23.84	200.19	26.30	158.92	23.90	172.72	27.51	199.45	32.42	211.63	35.64	211.59	38.06	214.43	40.21	221.27	43.74	203.83	30.80
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.74	0.08	-	-	-	-	-	-	-	-	0.27	0.04	0.09	0.02	0.13	0.02	0.09	0.02	0.08	0.02	0.14	0.02
อื่น																						
รวมหนี้สิน	250.92	27.02	197.90	23.84	200.19	26.30	158.92	23.90	172.72	27.51	199.72	32.47	211.72	35.65	211.71	38.09	222.83	41.78	221.35	43.75	204.80	30.95
หมุนเวียน																						

ตาราง 7 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	2552		2551		2550		2549		2548		2547		2546		2545		2544		2543		เฉลี่ย	
	บาท	%																				
หนี้สินอื่น	3.95	0.43	4.51	0.54	3.77	0.49	3.30	0.50	2.85	0.45	2.40	0.39	2.54	0.43	2.26	0.41	2.09	0.39	2.87	0.57	3.05	0.46
รวมหนี้สิน	254.87	27.45	202.40	24.38	203.95	26.79	162.23	24.39	175.57	27.96	202.11	32.86	214.26	36.08	213.98	38.49	224.91	42.17	224.22	44.32	207.85	31.41
ทุนของสาธารณ																						
ทุนเรือนหุ้น	576.98	62.14	537.09	64.69	475.05	62.40	429.51	64.59	380.62	60.62	347.51	56.49	317.67	53.49	285.09	51.29	254.29	47.68	228.08	45.08	383.19	57.91
ทุนสำรอง	52.58	5.66	48.41	5.83	44.72	5.87	41.59	6.25	38.31	6.10	35.35	5.75	32.40	5.46	29.39	5.29	26.69	5.01	23.54	4.65	37.30	5.64
ทุนสะสมตาม ข้อบังคับ	1.17	0.13	0.93	0.11	0.54	0.07	0.40	0.06	0.55	0.09	0.61	0.10	0.07	0.01	0.20	0.04	0.47	0.09	0.59	0.12	0.55	0.08
กำไร(ขาดทุน)	42.96	4.63	41.38	4.98	36.99	4.86	31.29	4.71	32.79	5.22	29.57	4.81	29.48	4.96	27.23	4.90	26.95	5.05	29.49	5.83	32.81	4.96
สุทธิประจำปี																						
รวมทุนของ สาธารณ	673.69	72.55	627.81	75.62	557.30	73.21	502.79	75.61	452.27	72.04	413.04	67.14	379.63	63.92	341.91	61.51	308.41	57.83	281.69	55.68	453.85	68.59
รวมหนี้สินและ ทุนของสาธารณ	928.56	100.00	830.22	100.00	761.26	100.00	665.01	100.00	627.83	100.00	615.16	100.00	593.89	100.00	555.89	100.00	533.32	100.00	505.91	100.00	661.71	100.00

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด (2543; 2544; 2545; 2546; 2547; 2548; 2549; 2550; 2551; 2552)

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของการทำธุรกิจของสหกรณ์ ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ และธุรกิจเงินรับฝากจากสมาชิก นอกจากนี้ สหกรณ์ยังนำเงินทุนบางส่วนไปลงทุนในสินทรัพย์ภายนอก ซึ่งสร้างรายได้ให้แก่สหกรณ์อีกทางหนึ่ง สำหรับผลการดำเนินงานในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา ผลการศึกษา จากตาราง 8 พบว่า ผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเกิดจากสาเหตุที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. รายได้จากการดำเนินธุรกิจสินเชื่อและจากการลงทุนของสหกรณ์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2543 สหกรณ์มีรายได้รวม 40.51 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 53.71 ล้านบาท ในปี 2552 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.58) โดยในช่วง 10 ปี สหกรณ์มีรายได้จากการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ และจากการลงทุนเฉลี่ย จำนวน 43.33 ล้านบาท รายได้จากการดำเนินธุรกิจสินเชื่อและจากการลงทุนของสหกรณ์ แบ่งเป็น ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ ผลตอบแทนจากการลงทุน และรายได้ที่มีใช้ดอกเบี้ย (เช่น ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าธรรมเนียมถอนเงินรับฝาก รายได้จากการเป็นตัวแทน ค่าบัตรสมาชิก และอื่น ๆ) มีรายละเอียดดังนี้

1.1 รายได้จากธุรกิจสินเชื่อมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2543 มีรายได้ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ 35.88 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 88.58 ของรายได้ทั้งหมด เพิ่มขึ้นเป็น 52.60 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 97.93 ในปี 2552 และในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีรายได้จากดอกเบี้ยรับเงินให้กู้เฉลี่ย 41.46 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 95.69 ของรายได้รวม) แต่หากพิจารณาอัตราร้อยละของดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้จะพบว่า ในช่วงปี 2543 – 2549 สหกรณ์มีอัตราร้อยละของดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แล้วลดลงในปี 2550-2551 เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว และเพิ่มขึ้นในปี 2552

1.2 ผลตอบแทนจากการลงทุนแม้จะผันผวนตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งผลตอบแทนขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของแหล่งทุนที่สหกรณ์นำไปลงทุนรวมทั้งภาวะเศรษฐกิจโดยรวม และศักยภาพของฝ่ายบริหารในการพิจารณาเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งหากพิจารณาในช่วงปี 2543 – 2548 ผลตอบแทนจากการลงทุนสอดคล้องกับปริมาณเงินที่สหกรณ์ลงทุน คือ ลงทุนมากได้ผลตอบแทนมาก ลงทุนน้อยได้ผลตอบแทนน้อย แต่เมื่อพิจารณาในปี 2549 จะเห็นว่าสหกรณ์มีจำนวนเงินลงทุนสูงกว่าปี 2548 แต่ได้ผลตอบแทนลดลง ทำให้ในปี 2550 สหกรณ์เลือกลงทุนในสินทรัพย์ระยะยาวแต่เพียงอย่างเดียวรวมทั้งลดมูลค่าการลงทุนภายนอก และลงทุนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในปี 2551 ทั้งนี้ในปี 2550 สหกรณ์ได้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนค่อนข้างสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสหกรณ์ยังไม่มั่นใจในภาวะเศรษฐกิจโดยรวม หรือสหกรณ์อาจต้องการรักษาสภาพคล่อง หรือความต้องการสินเชื่อของสมาชิกมีมาก แต่ในปี 2552 สหกรณ์ลงทุนในสินทรัพย์ภายนอกสูงขึ้น มูลค่าจาก 0.68 ล้านบาท ในปี 2551 เป็น 71.20 ล้านบาท ในปี

2552 แต่ได้รับผลตอบแทนลดลงกว่าร้อยละ 33.85 (ปี 2551 ได้ผลตอบแทนจากการลงทุนมูลค่า 2.34 ล้านบาท จากเงินลงทุน 0.68 ล้านบาท ส่วนปี 2552 ได้ผลตอบแทนจากการลงทุน 0.82 ล้านบาท จากมูลค่าการลงทุน 71.20 ล้านบาท) ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์ได้ผลตอบแทนจากการลงทุนซึ่งเป็นรายได้จากการลงทุนเฉลี่ย จำนวน 1.80 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.15 ของรายได้รวม

1.3 รายได้ที่มีโชคกเบี้ย (เช่น ค่าธรรมเนียมแรกเข้า รายได้ค่าปรับเงินรับฝาก รายได้จากการเป็นตัวแทน ค่าบัตรสมาชิก รายได้อื่น) เพิ่มขึ้น โดยในปี 2543 มีรายได้ 0.01 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นเป็น 0.30 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.55 ในปี 2552 ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีรายได้ที่มีโชคกเบี้ยเฉลี่ย จำนวน 0.07 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.17 ของรายได้รวม

2. สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจลดลง โดยในปี 2543 มีค่าใช้จ่ายจำนวน 11.02 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.21 ของรายได้รวม ลดลงเหลือ 10.76 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.03 ของรายได้รวม (ลดลงร้อยละ 7.18) ซึ่งในปี 2549 สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายสูงสุดจำนวน 12.13 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.94 ของรายได้รวม ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจรวมเฉลี่ย 10.52 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 24.28 ของรายได้รวม ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการดำเนินธุรกิจ แบ่งเป็น ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินธุรกิจ (ค่าใช้จ่ายคอกเบี้ย หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ) และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก และค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายคอกเบี้ย และหนี้สงสัยจะสูญ โดยในปี 2543 มีค่าใช้จ่ายจากการดำเนินธุรกิจ 8.55 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.10 ของรายได้รวม ลดลงเหลือ 4.99 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.29 ในปี 2552 ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายจากการดำเนินธุรกิจเฉลี่ย จำนวน 6.33 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.60 ของรายได้รวม โดย

2.1.1 ค่าใช้จ่ายคอกเบี้ย ประกอบด้วยคอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก และคอกเบี้ยเงินกู้และเบิกเกินบัญชี โดยในปี 2543 มีค่าใช้จ่ายคอกเบี้ย 8.55 ล้านบาท ลดลงเหลือ 6.21 ล้านบาท ในปี 2552 (ลดลงร้อยละ 27.37) ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายคอกเบี้ย 6.26 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.40 ของรายได้รวม โดย

2.1.1.1 คอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝากโดยรวมลดลง ปี 2543 มีคอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก 8.55 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 21.10 ของรายได้รวม ลดเหลือ 6.21 ล้านบาท ในปี

2552 คิดเป็นร้อยละ 11.56 ของรายได้รวม ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินรับฝากเฉลี่ย จำนวน 6.10 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.08 ของรายได้รวม

2.1.1.2 ดอกเบี้ยเงินกู้และเบิกเกินบัญชี ซึ่งมีมูลค่าน้อยมาก ระหว่าง 0.0005 – 0.82 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.001 – 1.85 ของรายได้รวม ในช่วงปี 2543 – 2550 และในปี 2551 และปี 2552 สหกรณ์ไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สหกรณ์ระดมเงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายในอย่างเพียงพอ และไม่ต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายนอกซึ่งบริหารจัดการยากกว่าเงินทุนภายใน ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยเงินกู้และเบิกเกินบัญชี เฉลี่ย จำนวน 0.16 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.36 ของรายได้รวม

2.1.2 หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ เป็นค่าใช้จ่ายที่กระทบความมั่นคงของสหกรณ์ เนื่องจากสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของสินทรัพย์ในรูปของลูกหนี้ของสหกรณ์ โดยสหกรณ์เริ่มมีหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญในปี 2546 แต่มีมูลค่าเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยรวม สหกรณ์มีหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญลดลง โดยในปี 2546 มีหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 0.48 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.22 ของรายได้รวม และในปี 2552 สหกรณ์มีหนี้สูญและหนี้สงสัยจะรับคืน จำนวน 1.22 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.27 ของรายได้รวม ซึ่งตลอดระยะเวลา สหกรณ์มีหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ จำนวนทั้งสิ้น 1.98 ล้านบาท สหกรณ์ได้รับคืน จำนวนทั้งสิ้น 1.29 ล้านบาท หรือได้รับคืน ร้อยละ 65.2 ของหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญรวม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการหนี้ค้างของสหกรณ์มีประสิทธิภาพที่ดี

2.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก และค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น โดยในปี 2543 สหกรณ์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน จำนวน 2.48 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.11 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นเป็น 5.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.74 ของรายได้รวม ในปี 2552 หากพิจารณาในรายละเอียดตามงบการเงิน (ตารางผนวก 3) จะเห็นว่า ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในปี 2552 ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 249.35) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายการค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน เป็นค่าใช้จ่ายที่ทำให้สินทรัพย์ของสหกรณ์สามารถใช้งานหรือมีอายุการใช้งานเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ดังนั้น ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นจึงไม่ส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ และไม่ส่งผลกระทบต่อกำไรของสหกรณ์ จึงอาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการควบคุมค่าใช้จ่าย และในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉลี่ย จำนวน 4.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.68 ของรายได้รวม โดย

2.2.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ (ค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน สิทธิ์ในการใช้ซอฟต์แวร์ตัดจ่าย/พัฒนา ค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้สำนักงาน/อุปกรณ์) โดยรวมเพิ่มขึ้น

โดยในปี 2543 สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์ จำนวน 0.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.46 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นเป็น 0.65 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.20 ในปี 2552 ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์เฉลี่ย จำนวน 0.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.46 ของรายได้รวม

2.2.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่โดยรวมเพิ่มขึ้น โดยในปี 2543 สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ จำนวน 1.65 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.08 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นเป็น 2.61 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.86 ในปี 2552 ซึ่งในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่เฉลี่ยจำนวน 2.19 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.06 ของรายได้รวม

2.2.3 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก ซึ่งเป็นเงินช่วยเหลือสมาชิกผู้ถึงแก่กรรม และเงินสงเคราะห์สมาชิกผู้ถึงแก่กรรม เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปี 2546 จำนวน 0.52 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.33 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงปี 2549 โดยในปี 2552 สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ จำนวน 0.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.91 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิกเฉลี่ย จำนวน 0.39 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.90 ของรายได้รวม

2.2.4 ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่นโดยรวมเพิ่มขึ้น โดยในปี 2543 สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น จำนวน 0.64 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.58 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นเป็น 2.02 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.76 ในปี 2552 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่นเฉลี่ย จำนวน 1.41 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.27

3. สหกรณ์มีกำไรสุทธิทุกปี ภาพรวมกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น โดยในปี 2543 สหกรณ์มีกำไรสุทธิ จำนวน 29.49 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 72.79 ของรายได้รวม เพิ่มขึ้นเป็น 42.96 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 79.97 ของรายได้รวม ในปี 2552 ซึ่งในรอบ 10 ปี (ปี 2543 – 2552) สหกรณ์มีกำไรสุทธิเฉลี่ย 32.81 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 75.72 ของรายได้รวม อาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจก่อให้เกิดกำไรแก่สหกรณ์

ตาราง 8 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ปี พ.ศ. 2543 - 2552

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	2552		2551		2550		2549		2548		2547		2546		2545		2544		2543		เฉลี่ย			
	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%		
รายได้																								
รายได้ดอกเบี้ยและ	53.42	99.45	52.11	99.87	48.04	99.89	43.30	99.72	41.82	99.85	39.99	99.95	39.11	99.90	37.51	99.91	36.79	99.94	40.50	99.98	43.26	99.83		
ผลตอบแทน																								
ดอกเบี้ยรับจากเงิน	52.60	97.93	49.77	95.38	46.34	96.36	43.02	99.07	41.29	98.58	39.31	98.27	38.39	98.06	35.37	94.23	32.63	88.65	35.88	88.58	41.46	95.69		
ให้กู้																								
ผลตอบแทนจาก	0.82	1.52	2.34	4.49	1.69	3.52	0.28	0.65	0.53	1.27	0.67	1.68	0.72	1.84	2.13	5.68	4.16	11.29	4.62	11.40	1.80	4.15		
การลงทุน																								
รายได้ที่มีให้ดอกเบี้ย	0.30	0.55	0.07	0.13	0.05	0.11	0.12	0.28	0.06	0.15	0.02	0.05	0.04	0.10	0.03	0.09	0.02	0.06	0.01	0.02	0.07	0.17		
รวมรายได้	53.71	100.00	52.18	100.00	48.09	100.00	43.43	100.00	41.89	100.00	40.01	100.00	39.15	100.00	37.54	100.00	36.81	100.00	40.51	100.00	43.33	100.00		
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน																								
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	4.99	9.29	5.82	11.15	6.65	13.83	6.87	15.83	4.67	11.14	5.62	14.04	5.74	14.66	7.19	19.15	7.15	19.41	8.55	21.1	6.33	14.6		
ดำเนินการธุรกิจ																								
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	6.21	11.56	5.89	11.29	6.58	13.68	6.71	15.46	4.39	10.48	4.63	11.57	5.26	13.44	7.19	19.15	7.15	19.41	8.55	21.10	6.26	14.44		
เงินรับฝาก	6.21	11.56	5.89	11.29	6.55	13.63	5.90	13.58	4.18	9.97	4.61	11.53	5.25	13.41	6.76	18.00	7.11	19.32	8.55	21.10	6.10	14.08		
ดอกเบี้ยเงินกู้และ	-	-	-	-	0.02	0.05	0.82	1.89	0.21	0.51	0.02	0.05	0.01	0.04	0.43	1.15	0.04	0.10	0.00	0.00	0.16	0.36		
เบิกเงินบัญชี																								

ตาราง 8 (ต่อ)

(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	2552		2551		2550		2549		2548		2547		2546		2545		2544		2543		เฉลี่ย		
	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	
หนี้สูญที่สงสัยจะสูญ (1.22) (2.27) (0.07) (0.14) 0.07 0.15 0.16 0.37 0.28 0.66 0.99 2.47 0.48 1.22 - - - - - 0.07 0.16																							
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	5.77	10.74	4.98	9.55	4.45	9.26	5.26	12.11	4.43	10.57	4.82	12.05	3.93	10.04	3.12	8.30	2.72	7.38	2.48	6.11	4.20	9.68	
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์	0.65	1.20	0.14	0.26	0.14	0.29	0.16	0.37	0.13	0.31	0.12	0.31	0.20	0.52	0.15	0.40	0.13	0.34	0.19	0.46	0.20	0.46	
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่	2.61	4.86	2.82	5.40	2.37	4.94	2.19	5.04	2.22	5.29	2.32	5.80	2.15	5.50	1.85	4.92	1.73	4.69	1.65	4.08	2.19	5.06	
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสมาชิก	0.49	0.91	0.11	0.21	-	1.28	2.94	0.44	1.05	0.44	1.06	2.65	0.52	1.33	-	-	-	-	-	-	0.39	0.90	
ค่าเนื้องานอื่น	2.02	3.76	1.92	3.68	1.94	4.03	1.63	3.76	1.64	3.92	1.32	3.29	1.05	2.69	1.12	2.98	0.87	2.35	0.64	1.58	1.41	3.27	
รวมค่าใช้จ่ายรวม	10.76	20.03	10.80	20.70	11.10	23.09	12.13	27.94	9.09	21.71	10.44	26.09	9.67	24.71	10.30	27.45	9.86	26.79	11.02	27.21	10.52	24.28	
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	42.96	79.97	41.38	79.30	36.99	76.91	31.29	72.06	32.79	78.29	29.57	73.91	29.48	75.29	27.23	72.55	26.95	73.21	29.49	72.79	32.81	75.72	

ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด (2543; 2544; 2545; 2546; 2547; 2548; 2549; 2550; 2551; 2552)

ส่วนที่ 3 แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด

การวิเคราะห์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ ใช้เครื่องมือการวิเคราะห์อัตรา ร้อยละของแนวโน้มโดยวิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่ โดยใช้ข้อมูลงบการเงิน 10 ปี (พ.ศ. 2543 – 2552) เป็นฐานในการหามูลค่าเฉลี่ยเงินทุนภายในของสหกรณ์

แหล่งเงินทุนภายในของสหกรณ์

แหล่งเงินทุนภายในของสหกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ทุนเรือนหุ้น และเงิน รับฝากจากสมาชิก โดยปี 2543 สหกรณ์มีทุนภายในจำนวน 449.34 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 827.19 ล้านบาท ในปี 2552 ซึ่งในช่วงปี 2543 – 2552 สหกรณ์มีทุนภายในทั้งสิ้นเฉลี่ย 356.33 ล้านบาท โดยเงินทุนภายในของสหกรณ์ส่วนใหญ่มาจากทุนเรือนหุ้น นอกจากนี้ หากพิจารณาภาพ 7 จะเห็น ว่า ทุนภายในของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยทุนเรือนหุ้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ทุนภายในของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หากสหกรณ์สามารถระดมเงินรับฝากสมาชิก ได้มาก ย่อมจะทำให้สหกรณ์มีทุนเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น โดยไม่ต้องพึ่งพาแหล่งทุน ภายนอก

แหล่งเงินทุนภายในของสหกรณ์ มีรายละเอียดตามตาราง 9 โดย

1. ทุนเรือนหุ้น ภาพรวมทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2543 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้น 228.08 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 576.98 ล้านบาทในปี 2552 ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีมูลค่าเฉลี่ย 234.67 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 67.75 ของเงินทุนภายในของสหกรณ์ โดย

1.1 ทุนเรือนหุ้นฝากระหว่างปี ช่วงปี 2543 – 2551 โดยรวมมีทุนเรือนหุ้นรับ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยในปี 2543 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นรับระหว่างปี 32.40 ล้านบาท เพิ่ม เป็น 78.49 ล้านบาท ในปี 2551 แต่ในปี 2552 ลดลงเหลือ 61.71 ล้านบาท ซึ่งหากพิจารณาในภาพ 8 จะเห็นว่า ทุนเรือนหุ้นรับระหว่างปีเริ่มมีแนวโน้มลดลงในปี 2552 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มี ทุนเรือนหุ้นฝากระหว่างปีเฉลี่ย 51.07 ล้านบาท

1.2 ทุนเรือนหุ้นถอนระหว่างปีมีความผันผวนค่อนข้างสูง โดยปีที่มีการถอน หุ้นจำนวนสูงที่สุด คือ ปี 2550 จำนวน 25.88 ล้านบาท (สมาชิกออกจากสมาชิกภาพ 109 คน) ซึ่งใน ปี 2543 สมาชิกมีการถอนทุนเรือนหุ้น จำนวน 7.68 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 21.81 ล้านบาท ใน ปี 2552 และหากพิจารณาตามภาพ 8 จะเห็นว่า ทุนเรือนหุ้นถอนระหว่างปีเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2552 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นถอนระหว่างปีเฉลี่ย 13.70 ล้านบาท

2. เงินรับฝากสมาชิกรวม สหกรณ์มีเงินรับฝากลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงปี 2543 – 2549 โดยปี 2543 สหกรณ์มีเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี จำนวน 221.27 ล้านบาท ลดเหลือ 158.92 ล้านบาท ในปี 2549 และเพิ่มสูงขึ้นในช่วงปี 2550 – 2552 โดยเพิ่มขึ้นจากปี 2549 เป็น 250.21 ล้านบาท ในปี 2552 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีเงินรับฝากเฉลี่ย 123.59 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 34.68 ของทุนภายในของสหกรณ์ โดยสหกรณ์มีเงินรับฝากระหว่างปี ในปี 2543 จำนวน 123.48 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 196.05 ล้านบาท ในปี 2552 และในปี 2543 มีเงินถอนระหว่างปี 116.71 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 143.74 ล้านบาท ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีเงินฝากระหว่างปีเฉลี่ย 98.73 ล้านบาท (ตลอด 10 ปีที่ผ่านมา มีความเคลื่อนไหวค่อนข้างผันผวน ซึ่งหากพิจารณาตามภาพ 10 จะเห็นว่า มีแนวโน้มลดลง โดยในช่วงปี 2549 – 2550 มีเงินรับฝากจากสมาชิกต่ำสุด และค่อยปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2552 สหกรณ์มีเงินรับฝากสูงสุดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยมีเงินรับฝากจากสมาชิก 196.05 ล้านบาท) และเงินถอนระหว่างปีเฉลี่ย 94.86 ล้านบาท (มีความเคลื่อนไหวคล้ายคลึงกับเงินรับฝากระหว่างปี แต่โดยภาพรวมมีมูลค่าการถอนสูงกว่าการรับฝาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปี 2550 มีปริมาณการถอนเงินเป็นสัดส่วนสูงกว่าปริมาณการรับฝากเงินมากที่สุด (พิจารณาได้จากค่าความแตกต่างของเงินฝากและเงินถอน) แต่ในปี 2552 ปริมาณการถอนเงินฝากของสมาชิกลดลงกว่าปริมาณเงินฝากของสมาชิก) ซึ่งสหกรณ์รับฝากเงินจากสมาชิก 3 ประเภท คือ ประเภทออมทรัพย์ ประเภทออมทรัพย์พิเศษ และประเภทประจำ โดย

2.1 เงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ ในปี 2543 สหกรณ์มีเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ 3.97 ล้านบาท ลดเหลือ 2.35 ล้านบาท ในปี 2552 หากพิจารณาเงินฝาก-ถอน ระหว่างปี พบว่า สหกรณ์มีเงินรับฝากระหว่างปี เฉลี่ย 21.46 ล้านบาท ถอนระหว่างปีเฉลี่ย 21.61 ล้านบาท สิ้นปี สหกรณ์มีเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์เฉลี่ย 1.80 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 0.50 ของแหล่งเงินทุนภายในของสหกรณ์) และดอกเบี้ยเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ เฉลี่ยร้อยละ 1.83 เมื่อพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จากภาพ 11 จะเห็นว่า การฝากเงินและการถอนเงินของสมาชิกเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เงินรับฝากประเภทออมทรัพย์สุทธิมีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณการฝาก-ถอน ทั้งนี้ เนื่องจากเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ เป็นเงินทุนที่สมาชิกถอนได้ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน หากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ของสหกรณ์ต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนที่สถาบันการเงินภายนอกเสนอให้ สมาชิกจะย้ายเงินฝากไปลงทุนกับสถาบันการเงินภายนอกแทน

2.2 สหกรณ์มีเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษ ในปี 2543 สหกรณ์มีเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษ 217.05 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 246.46 ล้านบาท ในปี 2552 หากพิจารณาเงินฝาก-ถอน ระหว่างปี พบว่า สหกรณ์มีเงินรับฝากระหว่างปีเฉลี่ย 75.42 ล้านบาท ถอนระหว่างปี

เฉลี่ย 71.71 ล้านบาท สิ้นปีสหกรณ์มีเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษเฉลี่ย 121.31 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 34.04 ของแหล่งเงินทุนภายในของสหกรณ์) และดอกเบี้ยเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษ เฉลี่ยร้อยละ 3.03 เมื่อพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จากภาพ 12 จะเห็นว่า ปริมาณเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษสุทธิสูงกว่าปริมาณการฝาก-ถอนของสมาชิก และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2549 เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์และสมาชิกสามารถถอนเงินฝากได้ก่อนครบกำหนด โดยได้รับอัตราดอกเบี้ยตามเงื่อนไข แม้ว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษจะเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำก็ตาม แต่เงินฝากประจำนั้นหากสมาชิกถอนก่อนกำหนดก็จะไม่ได้รับดอกเบี้ยตามเงื่อนไขของสหกรณ์

2.3 สหกรณ์มีเงินรับฝากประเภทฝากประจำ ในปี 2543 สหกรณ์มีเงินรับฝากประเภทประจำ 0.25 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 1.40 ล้านบาทในปี 2552 หากพิจารณาเงินฝาก-ถอน ระหว่างปี พบว่า สหกรณ์มีเงินรับฝากระหว่างปีเฉลี่ย 1.55 ล้านบาท ถอนระหว่างปีเฉลี่ย 1.54 ล้านบาท สิ้นปี สหกรณ์มีเงินรับฝากประจำเฉลี่ย 0.48 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 0.13 ของแหล่งเงินทุนภายในของสหกรณ์) และดอกเบี้ยเงินรับฝากประเภทฝากประจำ เฉลี่ยร้อยละ 3.18 เมื่อพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จากภาพ 13 จะเห็นว่า โดยภาพรวมเงินรับฝากประจำมีแนวโน้มลดลงจนเหลือศูนย์ ในปี 2551 และเพิ่มขึ้นในปี 2552 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกไม่ค่อยสนใจที่จะใช้บริการเงินฝากประจำกับสหกรณ์เท่าใดนัก แม้ว่าสหกรณ์จะให้บริการเงินฝากประจำ 3 ประเภท คือ 3, 6 และ 12 เดือน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสมาชิกส่วนใหญ่ยังคงมีการเคลื่อนย้ายเงินฝากตลอดเวลา ทำให้มีสมาชิกเพียงบางส่วนที่ใช้บริการเงินฝากประจำกับสหกรณ์

ซึ่งหากพิจารณาในแต่ละประเภทของเงินรับฝากสมาชิก จะพบว่า สหกรณ์มีเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์สิ้นปีเฉลี่ย 1.80 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 0.50 ของเงินทุนภายในของสหกรณ์) มีเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษสิ้นปีเฉลี่ย 121.31 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 34.04 ของเงินทุนภายในของสหกรณ์) และมีเงินรับฝากประเภทประจำสิ้นปีเฉลี่ย 0.48 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 0.13 ของเงินทุนภายในของสหกรณ์) ดังนั้น เมื่อพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จากภาพ 9 จะเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงของเงินรับฝากสมาชิกรวมขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ

ตาราง 9 ทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ปี พ.ศ. 2543 – 2552

(หน่วย: ล้านบาท)

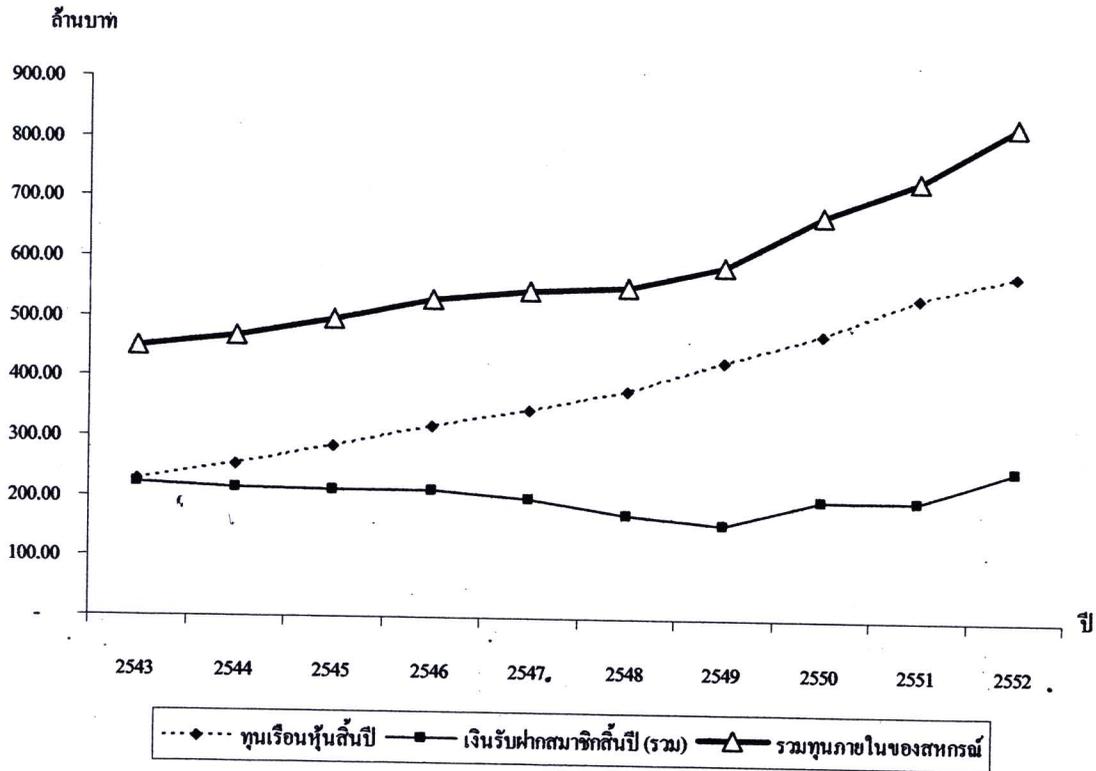
เงินทุนภายใน สหกรณ์	2552		2551		2550		2549		2548		2547		2546		2545		2544		2543		เฉลี่ย	
	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%
ทุนเรือนหุ้น																						
- ฝากระหว่างปี	61.71		78.49		71.43		61.74		46.79		44.00		39.95		37.79		36.38		32.40		51.07	
- ดอนระหว่างปี	21.81		16.45		25.88		12.85		13.69		14.16		7.37		6.99		10.16		7.68		13.70	
- สิ้นปี	576.98		537.09		475.05		429.51		380.62		347.51		317.67		285.09		254.29		228.08		50.76	
																					234.67	
																					67.75	
เงินรับฝากสมาชิก																						
- ฝากระหว่างปี	196.05		119.78		14.71		82.81		69.35		66.96		70.11		122.00		119.06		123.48		98.43	
- ดอนระหว่างปี	143.74		122.07		143.74		96.61		96.08		79.15		70.06		124.84		125.89		116.71		94.86	
- สิ้นปี	250.21		197.90		200.19		158.92		172.72		199.45		211.63		211.59		214.43		221.27		49.24	
																					123.59	
																					34.68	
- ดอกเบี้ย (%)	2.17		2.83		2.33		3.67		2.17		2.17		2.17		2.58		3.08		3.58		2.68	
2.1 ออมทรัพย์																						
- ฝากระหว่างปี	26.12		23.29		0.94		16.34		15.35		22.13		21.23		29.28		36.21		23.74		21.46	
- ดอนระหว่างปี	26.02		23.06		1.45		16.55		15.87		21.58		22.23		29.69		36.06		23.60		21.61	
- สิ้นปี	2.35		2.25		2.02		2.52		2.73		3.26		2.70		3.71		4.12		3.97		1.80	
																					0.88	
																					1.83	
- ดอกเบี้ย (%)	1.00		1.50		1.00		2.00		1.75		1.75		1.75		2.00		2.50		3.00		1.83	

ตาราง 9 (ต่อ)

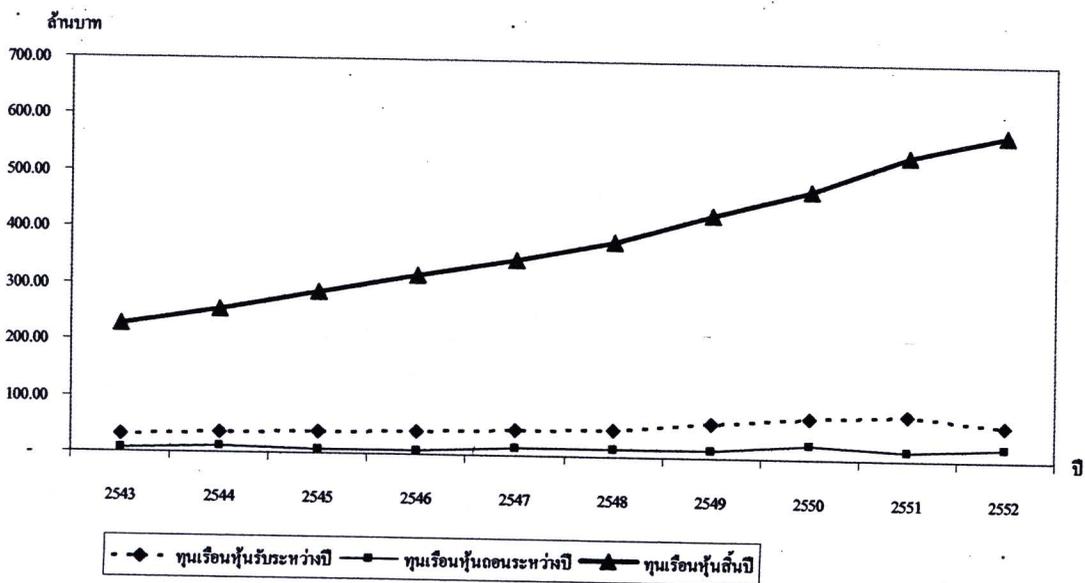
(หน่วย: ล้านบาท)

เงินหมุนภายใน สหกรณ์	2552		2551		2550		2549		2548		2547		2546		2545		2544		2543		เฉลี่ย	
	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%
2.2 ออมทรัพย์																						
พิเศษ																						
- ค่าระหว่างปี	167.52		96.08		13.49		64.82		52.12		42.86		47.24		90.87		81.49		97.67		75.42	
- ดอนระหว่างปี	116.71		98.21		74.99		78.14		78.30		55.61		46.21		93.77		88.83		89.98		71.71	
- สิ้นปี	246.46		195.65		26.62		197.78		29.29		155.59		26.44		168.92		30.53		195.09		35.67	
- ดอกเบี้ย (%)	2.75		3.50		3.00		4.50		2.25		2.25		2.25		2.75		3.25		3.75		3.03	
2.3 ประจํา																						
- ค่าระหว่างปี	2.41		0.41		0.28		1.65		1.88		1.97		1.64		1.84		1.35		2.07		1.55	
- ดอนระหว่างปี	1.01		0.80		0.69		1.92		1.91		1.96		1.62		1.38		0.99		3.13		1.54	
- สิ้นปี	1.40		0.17		-		0.06		0.14		0.19		0.20		1.06		0.21		0.13		0.25	
- ดอกเบี้ย (%)	2.75		3.50		3.00		4.50		2.50		2.50		2.50		3.00		3.50		4.00		3.18	
รวมเงินทุน																						
ภายใน	827.19		100.00		734.98		100.00		675.24		100.00		588.43		100.00		553.34		100.00		546.96	
นอก	100.00		100.00		75.24		100.00		58.43		100.00		53.34		100.00		49.68		100.00		46.87	
รวม	927.19		200.00		810.22		200.00		116.77		200.00		106.68		200.00		600.02		200.00		101.83	

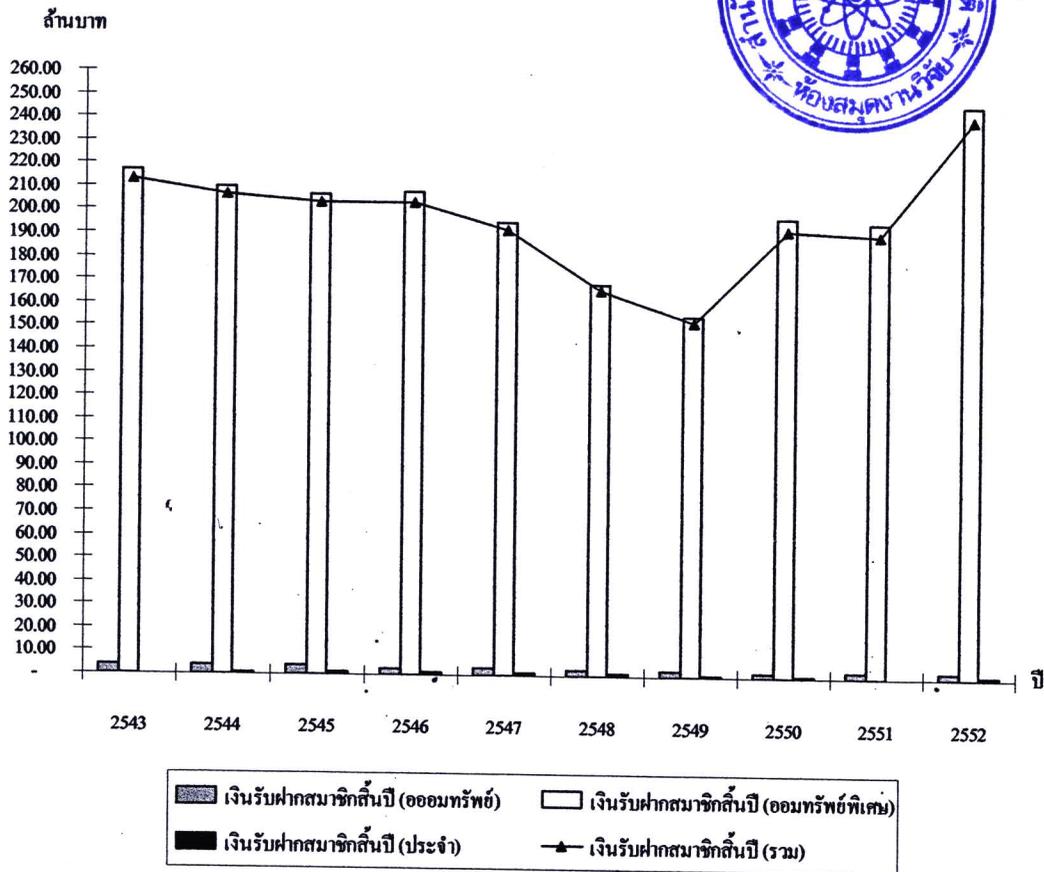
ที่มา: สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด (2543; 2544; 2545; 2546; 2547; 2548; 2549; 2550; 2551; 2552)

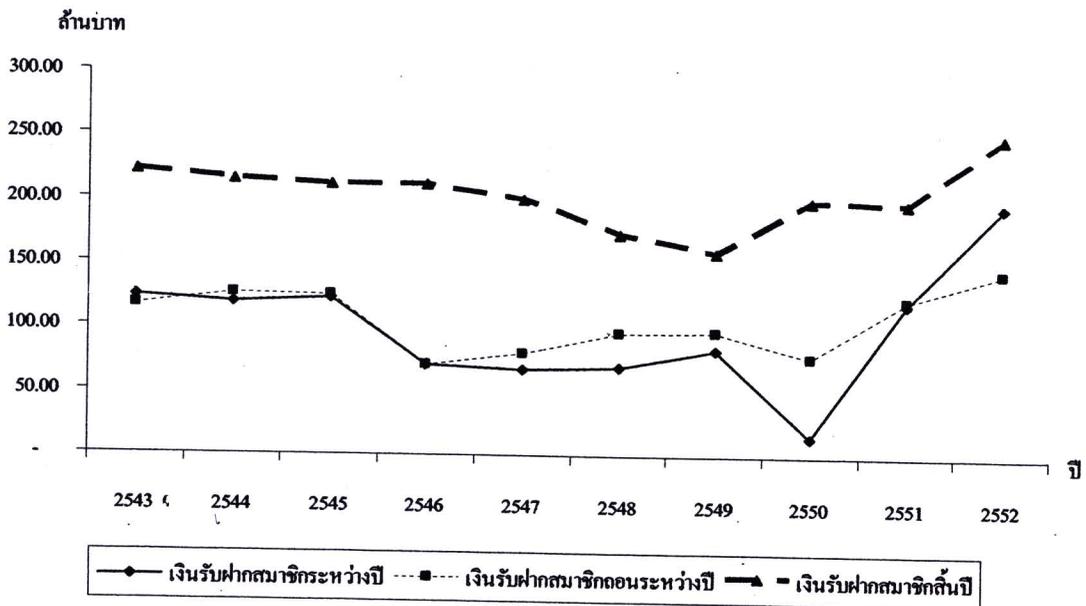
ภาพ 7 ความเคลื่อนไหวของเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

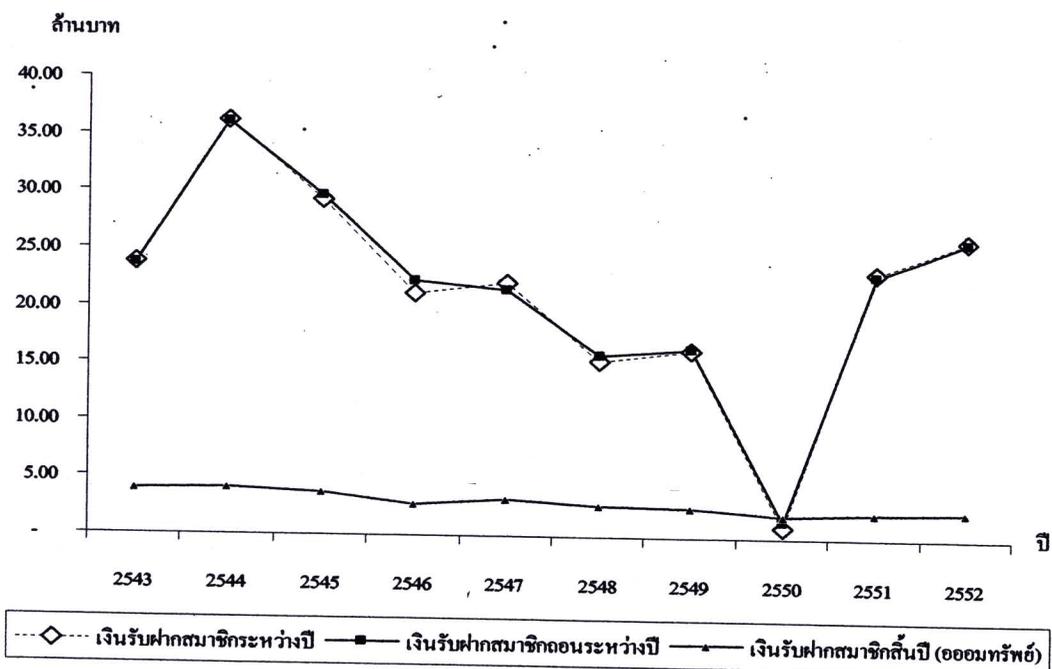
ภาพ 8 ความเคลื่อนไหวของทุนเรือนหุ้นรับระหว่างปี ทุนเรือนหุ้นถอนระหว่างปี และทุนเรือนหุ้นสิ้นปี ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

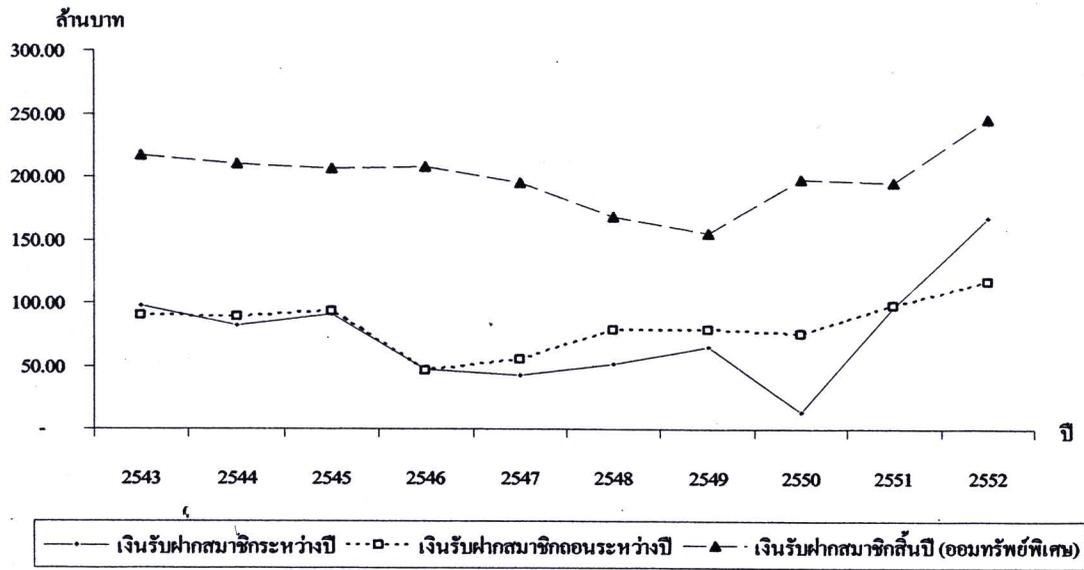
ภาพ 9 ความเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกแต่ละประเภทของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

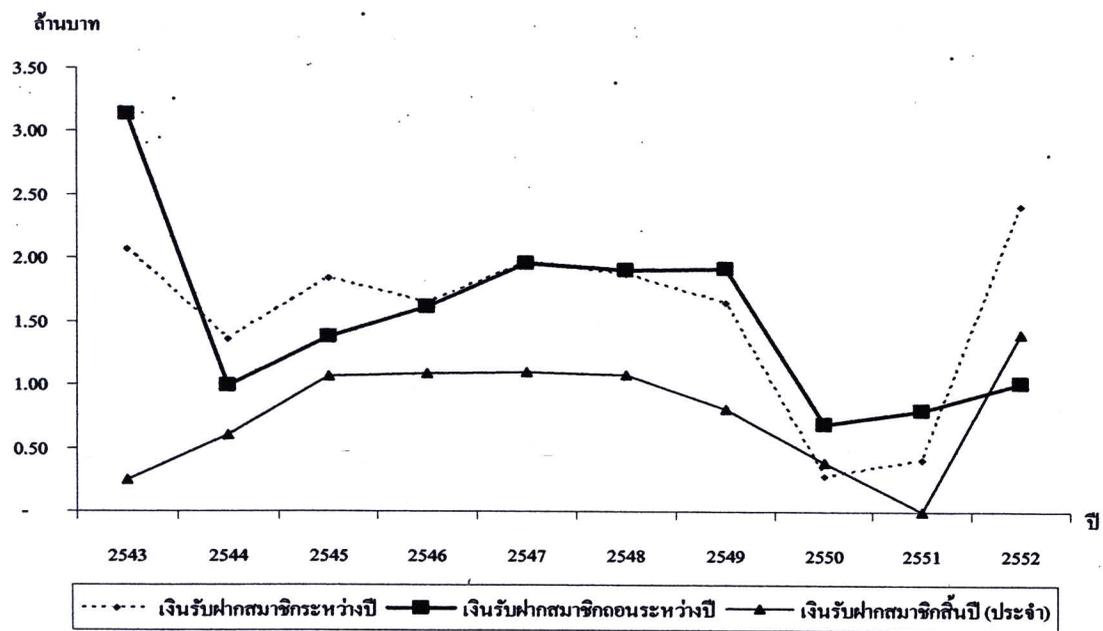
ภาพ 10 ความเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกรับระหว่างปี เงินรับฝากสมาชิกตอนระหว่างปี และเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี ทุกประเภท ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

ภาพ 11 ความเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกรับระหว่างปี เงินรับฝากสมาชิกตอนระหว่างปี และเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี ประเภทออมทรัพย์ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

ภาพ 12 ความเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกประจำปี เงินรับฝากสมาชิกตอนระหว่างปี และเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี ประเภทออมทรัพย์พิเศษ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

ภาพ 13 ความเคลื่อนไหวของเงินรับฝากสมาชิกประจำปี เงินรับฝากสมาชิกตอนระหว่างปี และเงินรับฝากสมาชิกสิ้นปี ประเภทฝากประจำ ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด

การศึกษาแนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2543 – 2552 ใช้ข้อมูลในปี พ.ศ. 2542 เป็นปีฐาน วิเคราะห์โดยวิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่ ปรากฏผลการศึกษาดังตาราง 10 ดังนี้

1. แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์โดยเฉลี่ย 10 ปี พบว่า เงินทุนภายในสหกรณ์เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 40.52 (หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 4.05%) เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า ทุนภายในของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

2. แนวโน้มทุนเรือนหุ้นโดยเฉลี่ย 10 ปี เพิ่มขึ้นอัตราร้อยละ 88.43 (หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 8.84%) เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี

3. แนวโน้มเงินรับฝากสมาชิกโดยเฉลี่ย 10 ปี ลดลงในอัตราร้อยละ 4.93 (หรือลดลงเฉลี่ยปีละ 0.49%) เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า เงินรับฝากของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี ตั้งแต่ปี 2543 – 2549 และปรับตัวสูงขึ้นในปี 2550 – 2552 และเมื่อพิจารณาแนวโน้มเงินรับฝากในแต่ละประเภท พบว่า

3.1 แนวโน้มเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์โดยเฉลี่ย 10 ปี ลดลงในอัตราร้อยละ 22.59 (หรือลดลงเฉลี่ยปีละ 2.26%) เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า เงินรับฝากของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

3.2 แนวโน้มเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษโดยเฉลี่ย 10 ปี ลดลงในอัตราร้อยละ 4.38 (หรือลดลงเฉลี่ยปีละ 0.44%) เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า เงินรับฝากของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ปี 2543 – 2549 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในปี 2549 – 2552

3.3 แนวโน้มเงินรับฝากประเภทประจำโดยเฉลี่ย 10 ปี ลดลงในอัตราร้อยละ 40.51 (หรือลดลงเฉลี่ยปีละ 4.05%) เมื่อพิจารณาเป็นรายปีจะเห็นว่า เงินรับฝากของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่ปี 2545 – 2551 ซึ่งในปี 2551 มีมูลค่าเป็นศูนย์ และมียอดเงินฝากประจำเพิ่มขึ้นในปี 2552

จากอัตราร้อยละแนวโน้มข้างต้น และภาพ 14 – 16 หากพิจารณาโดยภาพรวมจะเห็นว่า สหกรณ์มีแนวโน้มของทุนภายในเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวโน้มของทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เงินรับฝากจากสมาชิกในช่วงปี 2543 – 2549 มีอัตราร้อยละของแนวโน้มลดลง แต่ในปี 2549 – 2552 อัตราร้อยละของแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จนปี 2552 มีแนวโน้มเป็นบวก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการขยายตัวของเงินรับฝากจากสมาชิกที่เพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ หากพิจารณาในแต่ละประเภทของเงินรับฝาก จะเห็นว่า แนวโน้มของเงินฝากออมทรัพย์ลดลงอย่างต่อเนื่องและคิดลบ แสดงว่า เกิดการหดตัวของเงินฝากออมทรัพย์ ในขณะที่เงินฝากออมทรัพย์พิเศษในช่วงปี 2543 – 2549 มีอัตราร้อยละของแนวโน้มลดลง แต่เริ่มมีอัตราแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและเกิดการขยายตัวในปี 2552 เช่นเดียวกับเงินรับฝากประจำที่มีอัตราร้อยละของแนวโน้มลดลงและเกิดการขยายตัวในปี 2552

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตที่สหกรณ์ควรตระหนักถึงความเสี่ยงในอนาคต นั่นคือ ทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ ซึ่งเกิดจากการระดมหุ้นจากสมาชิก โดยหากพิจารณาในภาพ 15 จะเห็นว่า อัตราร้อยละของสมาชิกมีแนวโน้มลดลง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทุนเรือนหุ้น ฉะนั้น หากสหกรณ์ไม่มีมาตรการในการรองรับการลดลงของจำนวนสมาชิก สหกรณ์อาจจะประสบภาวะขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในอนาคตได้

ตาราง 10 แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552 โดยวิธีปีฐานคงที่

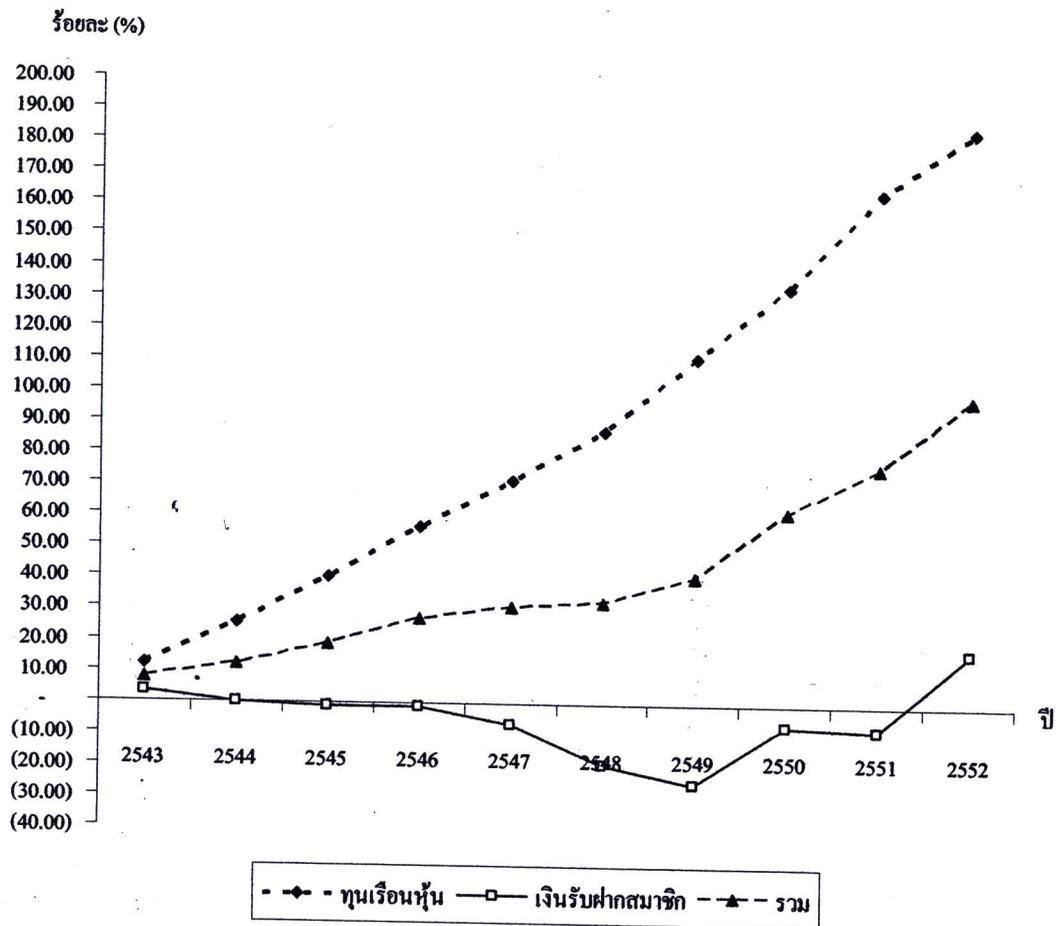
(หน่วย: ล้านบาท)

รายการ	2542		2543		2544		2545		2546		2547		2548		2549		2550		2551		2552		เฉลี่ย	
	ปีฐาน	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	น	%	
ทุนเรือนหุ้น	203.36	228.08	12.15	254.29	25.04	285.09	40.19	317.67	56.21	347.51	70.88	380.62	87.16	429.51	111.20	475.05	133.60	537.09	164.10	576.98	183.72	383.19	88.43	
เงินรับฝาก	214.40	221.27	3.20	214.43	0.02	211.59	(1.31)	211.63	(1.29)	199.45	(6.97)	172.72	(19.44)	158.92	(25.88)	200.19	(6.63)	197.90	(7.70)	250.21	16.70	203.83	(4.93)	
สมาชิก																								
1.ออมทรัพย์	3.83	3.97	3.73	4.12	7.61	3.71	(3.09)	2.70	(29.37)	3.26	(14.91)	2.73	(28.67)	2.52	(34.03)	2.02	(47.27)	2.25	(41.21)	2.35	(38.68)	2.96	(22.59)	
2.ออมทรัพย์พิเศษ	209.27	217.05	3.72	209.71	0.21	206.82	(1.17)	207.84	(0.68)	195.09	(6.77)	168.92	(19.28)	155.59	(25.65)	197.78	(5.49)	195.65	(6.51)	246.46	17.77	200.09	(4.38)	
3.ประจำ	1.31	0.25	(81.21)	0.60	(53.81)	1.06	(18.54)	1.09	(16.72)	1.10	(15.72)	1.07	(17.92)	0.80	(38.50)	0.39	(69.96)	-	(100.00)	1.40	7.27	0.78	(40.51)	
รวม	417.76	449.34	7.56	468.72	12.20	496.68	18.89	529.31	26.70	546.96	30.93	553.34	32.45	588.43	40.85	675.24	61.63	734.98	75.93	827.19	98.01	587.02	40.52	

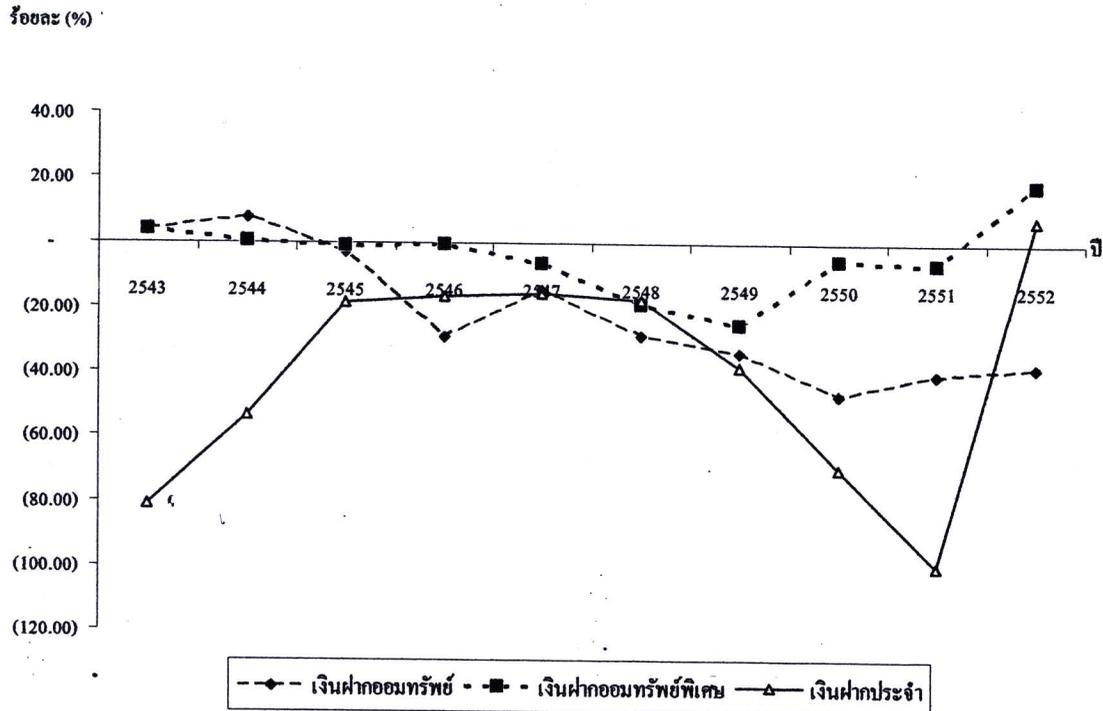
หมายเหตุ () ติดลบ

น = มูลค่า

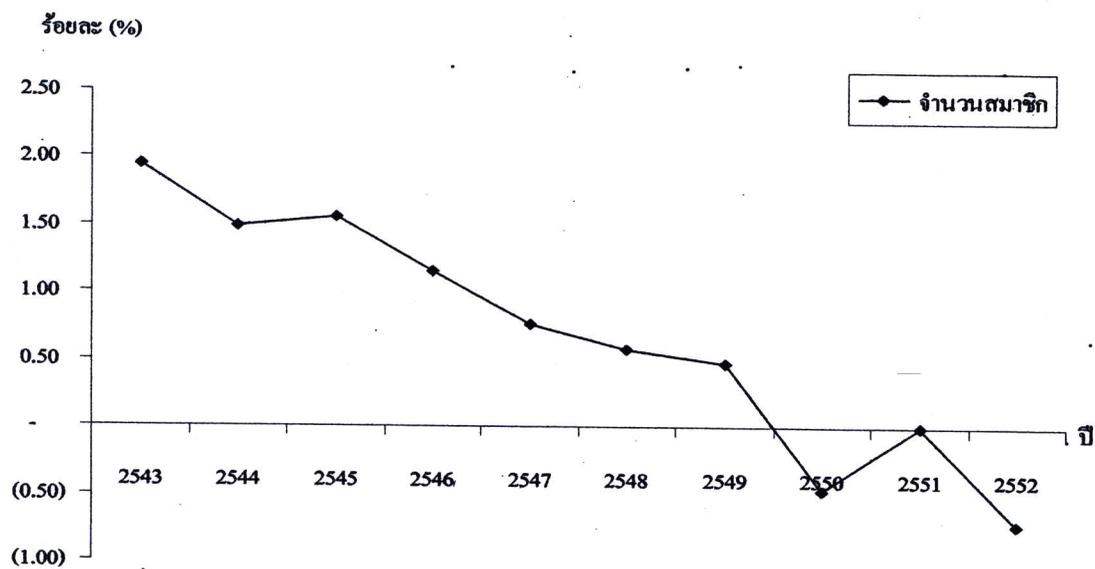
% = ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง

ภาพ 14 อัตราร้อยละของแนวโน้มเงินทุนภายใน (พันธะรัฐบาล และหุ้นไทย) ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

ภาพ 15 อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงเงินรับฝากสมาชิกแต่ละประเภท (ออมทรัพย์ ออมทรัพย์พิเศษ และประจำ) ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

ภาพ 16 อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจำนวนสมาชิก ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ช่วงปี 2543 – 2552

**ส่วนที่ 4 พยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายใน ของ สหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ จำกัด 5 ปี ในอนาคต**

การพยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ ในอีก 5 ปี (ปี 2553 – 2557) ศึกษาอัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายใน (Growth Rate) ซึ่งคำนวณได้ ตามตาราง 11 มีรายละเอียดดังนี้

1. อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ ในปี 2553 เงินทุนภายในของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 5.69 แยกเป็น ทุนเรือนหุ้นมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 8.80 เงินรับฝากสมาชิกมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 1.12 โดยเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.53 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 1.16 และเงินฝากประจำมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 15.16 นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.87

2. อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ ในปี 2554 เงินทุนภายในของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 4.24 แยกเป็น ทุนเรือนหุ้นมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 7.21 เงินรับฝากสมาชิกมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.87 โดยเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.53 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.85 และเงินฝากประจำมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 12.91 นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.87

3. อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ ในปี 2555 เงินทุนภายในของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 2.18 แยกเป็น ทุนเรือนหุ้นมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 5.25 เงินรับฝากสมาชิกมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 1.01 โดยเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.52 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 1.02 และเงินฝากประจำมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 11.08 นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.86

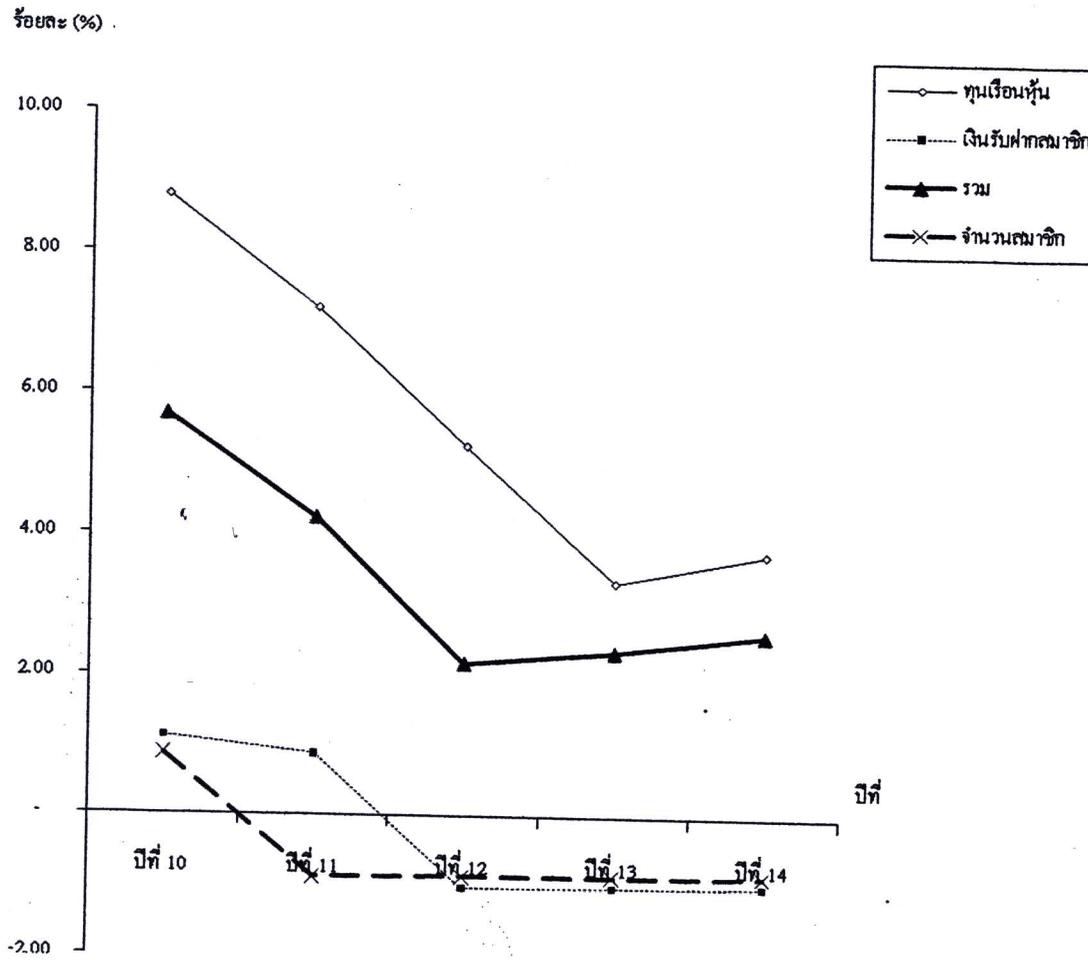
4. อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ ในปี 2556 เงินทุนภายในของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 2.36 แยกเป็น ทุนเรือนหุ้นมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 3.34 เงินรับฝากสมาชิกมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 1.00 โดยเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.51 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 1.00 และเงินฝากประจำมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 9.27 นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 0.84

5. อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ ในปี 2557 เงินทุนภายในของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 2.61 แยกเป็น ทุนเรือนหุ้นมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 3.76 เงินรับฝากสมาชิกมีอัตราการเจริญเติบโตหดตัว ร้อยละ 0.98 โดยเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ มีอัตราการเจริญเติบโตหดตัว ร้อยละ 0.50 เงินฝากออมทรัพย์พิเศษมีอัตราการเจริญเติบโตหดตัว ร้อยละ 0.98 และเงินฝากประจำมีอัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 7.47 นอกจากนี้ จำนวนสมาชิกของสหกรณ์มีอัตราการเจริญเติบโตหดตัว ร้อยละ 0.82

จากตัวเลขในตาราง 11 และภาพ 17 จะเห็นว่า แม้มูลค่าของเงินทุนภายในสหกรณ์ จะเพิ่มขึ้นทุกปีอันเนื่องมาจากมูลค่าหุ้นสะสม ซึ่งเป็นแหล่งทุนภายในที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ ที่ส่งผลให้แนวโน้มเงินทุนภายในสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของเงินทุนภายในจะเห็นว่า มีอัตราการเจริญเติบโตแบบหดตัว เนื่องจากสหกรณ์ มีอัตราการเจริญเติบโตของทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากสมาชิกแบบหดตัว หรืออีกนัยหนึ่งอาจกล่าวได้ว่า ในอนาคตสหกรณ์ อาจประสบภาวะการหดตัวของเงินทุนภายใน รวมทั้งเมื่อพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกประกอบเพิ่มเติม พบว่า ในปี 2553-2557 สหกรณ์ มีอัตราการเจริญเติบโตของสมาชิกหดตัวลงเช่นกัน ฉะนั้น หากสหกรณ์ ไม่มีนโยบายที่เหมาะสมในการสร้างสมาชิกใหม่ หรือขยายฐานเงินฝาก รวมทั้งรักษาระดับทุนเรือนหุ้นไว้ ในอนาคตสหกรณ์ อาจประสบปัญหาเงินทุนไม่เพียงพอ และอาจจะต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกได้

ตาราง 11 อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายใน (Growth Rate) และการขยายการเติบโตของสินทรัพย์กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ จำกัด ปี 2553 - 2557

	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	เฉลี่ย
ทุนรื้อใหม่																
อัตราการเจริญเติบโต (%)	228.08	254.29	285.09	317.67	347.51	380.62	429.51	475.05	537.09	576.98	627.74	672.97	708.33	731.99	759.49	488.83
เงินรับฝากสมาชิก	221.27	214.43	211.59	211.63	199.45	172.72	158.92	200.19	197.90	250.21	253.28	255.59	253.22	250.91	248.65	220.00
อัตราการเจริญเติบโต (%)	3.97	4.12	3.71	2.70	3.26	2.73	2.52	2.02	2.25	2.35	2.36	2.35	2.33	2.32	2.31	2.75
เงินฝากออมทรัพย์																
อัตราการเจริญเติบโต (%)	217.05	209.71	206.82	207.84	195.09	168.92	155.60	197.78	195.65	246.46	249.31	251.42	248.86	246.38	243.97	216.06
เงินฝากประจำ																
อัตราการเจริญเติบโต (%)	0.25	0.60	1.06	1.09	1.10	1.07	0.80	0.39	-	1.40	1.61	1.82	2.02	2.21	2.38	1.27
รวมเงินทุนภายใน	449.35	468.72	496.68	529.31	546.96	553.34	588.43	675.24	734.98	827.19	881.02	928.55	961.54	982.90	1,008.15	708.82
อัตราการเจริญเติบโต (%)	2,820	2,807	2,809	2,798	2,787	2,782	2,779	2,753	2,766	2,746	2,770	2,746	2,722	2,699	2,677	2,764.07
จำนวนสมาชิก																
อัตราการเจริญเติบโต (%)											0.87	(0.87)	(0.86)	(0.84)	(0.82)	(0.50)

ภาพ 17 อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายใน กองทุนเรือนหุ้น เงินรับฝากสมาชิก และจำนวนสมาชิกในช่วงปีที่ 10 – 14 ของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส่วนที่ 5 แนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝาก

จากข้อมูลสภาพเศรษฐกิจ พฤติกรรมการออมเงินของสมาชิก ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ และการพยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด 5 ปีในอนาคต พบว่า

1. ด้านสมาชิก สมาชิกสหกรณ์เป็นบุคลากรที่อยู่ในวัยทำงาน มีภาระครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งครอบครัวของสมาชิกส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดเล็กทำให้การบริหารจัดการรายได้และค่าใช้จ่ายเป็นไปได้ง่าย ส่งผลให้สมาชิกส่วนใหญ่มีเงินออม และสมาชิกทั้งหมดถือว่าการเป็นสมาชิกสหกรณ์โดยการถือหุ้นกับสหกรณ์เป็นการออมของครอบครัว สำหรับแหล่งเงินออมรอง คือ ธนาคารของรัฐ และส่วนใหญ่ออมในรูปของสังหาริมทรัพย์ และเงินสดหรือเงินฝากธนาคาร ซึ่งส่วนใหญ่ออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน โดยมูลค่าเฉลี่ยของการออมในรูปของอสังหาริมทรัพย์มีภาระผูกพัน (เช่น บ้าน ที่ดิน ดึกแถว ฯลฯ) มีมูลค่าเฉลี่ย 483,333.33 บาท รองลงมา คือ อสังหาริมทรัพย์ไม่มีภาระผูกพัน (เช่น บ้าน ที่ดิน ดึกแถว ฯลฯ) มีมูลค่าเฉลี่ย 1,255,555.56 บาท เงินสด/เงินฝากธนาคาร มีมูลค่าเฉลี่ย 185,645.16 บาท และสังหาริมทรัพย์ (ได้แก่ ประกันชีวิต กองทุน พันธบัตร หุ้นกู้ ทองคำ สลากออมสินพิเศษ เงินตราต่างประเทศ ตราสารหุ้น ตราสารทุนต่างๆ ฯลฯ (ยกเว้นหุ้นสหกรณ์ฯ)) มีมูลค่าเฉลี่ย 106,250.00 บาท ตามลำดับ นอกจากนี้ สาเหตุที่สมาชิกไม่ใช้บริการเงินฝากกับสหกรณ์ คือ ไม่เชื่อมั่นในการบริหารจัดการ อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น และรายได้ไม่เพียงพอ การเดินทางติดต่อไม่สะดวก และสะสมเงินออมในรูปหุ้นแล้ว และรูปแบบบริการเงินฝากไม่หลากหลาย

2. ด้านฐานะและผลการดำเนินงานสหกรณ์ อาจกล่าวได้ว่า สหกรณ์มีฐานะการเงินที่มั่นคง มีกำไรทุกปี และมีการบริหารจัดการสภาพคล่องทางการเงินที่ดี เนื่องจากมีการนำเงินทุนบางส่วนไปลงทุน ซึ่งอยู่ในรูปของเงินลงทุนระยะยาว ได้แก่ หุ้นบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด และหุ้นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด นอกจากนี้ สหกรณ์ยังลดปริมาณการกู้ยืมจากแหล่งทุนภายนอก และระดมเงินทุนจากภายในทั้งในรูปของเงินรับฝากจากสมาชิก และทุนเรือนหุ้นมากขึ้น อีกทั้งสหกรณ์มีมูลค่าของทุนเรือนหุ้นโดยรวมมากกว่ามูลค่าของเงินรับฝากจากสมาชิก ทั้งนี้ เป็นเพราะเงินรับฝากเป็นแหล่งทุนระยะสั้น ในขณะที่ทุนเรือนหุ้นถือว่าเป็นแหล่งทุนระยะยาวของสหกรณ์

3. แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด ในช่วงปี พ.ศ. 2543 - 2552 แหล่งเงินทุนภายในหลักของสหกรณ์ คือ ทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝากจากสมาชิก ซึ่งในช่วงปี 2543 - 2552 จะเห็นว่า ปริมาณเงินทุนภายในของสหกรณ์มีแนวโน้ม

เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิก แต่เมื่อพิจารณาอัตราร้อยละของแนวโน้มเงินทุนภายในโดยภาพรวมจะเห็นว่า สหกรณ์มีแนวโน้มของทุนภายในเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยแนวโน้มของทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เงินรับฝากจากสมาชิกประเภทเงินฝากออมทรัพย์มีอัตราร้อยละของแนวโน้มที่ลดลง แต่อัตราร้อยละของแนวโน้มของเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ และเงินรับฝากประจำ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

แม้ว่าปัจจุบันอัตราร้อยละของแนวโน้มของทุนเรือนหุ้นจะเพิ่มขึ้น แต่อัตราร้อยละของสมาชิกมีแนวโน้มลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทุนเรือนหุ้น ฉะนั้น หากสหกรณ์ไม่มีมาตรการในการรองรับการลดลงของสมาชิก สหกรณ์อาจจะเกิดภาวะขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในอนาคต

4. การพยากรณ์แนวโน้มเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด 5 ปีในอนาคต (ช่วงปี พ.ศ. 2553 - 2557) จะเห็นว่า อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในของสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปีที่ 10-14 (ปี 2553-2557) มีอัตราการเจริญเติบโต คิดเป็นร้อยละ 5.69, 4.24, 2.18, 2.36 และ 2.61 ตามลำดับ แม้ว่าสหกรณ์ฯ มีมูลค่าเงินทุนภายในเพิ่มขึ้นทุกปีอันเนื่องมาจากมูลค่าหุ้นสะสมซึ่งเป็นแหล่งทุนภายในที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ฯ ที่จะส่งผลให้แนวโน้มเงินทุนภายในสูงขึ้น แต่เมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตของทุนเรือนหุ้น จะพบว่า มีอัตราการเจริญเติบโตแบบหดตัว คิดเป็นร้อยละ 8.80, 7.21, 5.25, 3.34 และ 3.76 ตามลำดับ รวมทั้งเงินรับฝากของสมาชิกก็มีอัตราการเจริญเติบโตแบบหดตัวเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 1.12, 0.87, (1.01), (1.00) และ (0.98) ตามลำดับ ซึ่งจากข้อมูลข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า ในอนาคตสหกรณ์ฯ อาจประสบภาวะการหดตัวของเงินทุนภายในได้ รวมทั้งเมื่อพิจารณาข้อมูลของจำนวนสมาชิกประกอบ พบว่า อัตราการเจริญเติบโตของสมาชิกมีการหดตัวลงเช่นกัน ฉะนั้น หากสหกรณ์ฯ ไม่มีนโยบายที่เหมาะสมในการสร้างสมาชิกใหม่ หรือขยายฐานเงินฝาก รวมทั้งรักษาระดับทุนเรือนหุ้นไว้ ในอนาคตสหกรณ์ฯ อาจจะประสบปัญหาเงินทุนไม่เพียงพอ ทำให้อาจจะต้องกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนภายนอกได้ นอกจากเงินทุนภายในของสหกรณ์ที่มีอัตราการเจริญเติบโตแบบหดตัวแล้ว จำนวนสมาชิกของสหกรณ์ก็มีอัตราการเจริญเติบโตแบบหดตัวด้วยเช่นกัน

5. สมาชิกที่แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปของทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝาก ดังนี้ ด้านทุนเรือนหุ้น ได้แก่ การเพิ่มอัตราเงินปันผล หรืออัตราเงินปันผลขั้นต่ำควรสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 3-5 เท่า ให้มีการซื้อหุ้นพิเศษ และมีการจับรางวัลสำหรับสมาชิกที่เพิ่มหุ้นรายเดือน กำหนดนโยบายอัตราเงินปันผลเป็นอัตราขั้นต่ำ โดยอัตราปันผลจะเพิ่มขึ้นเมื่อผลประกอบการดี ด้านเงินฝาก ได้แก่ การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก จัดกิจกรรมส่งเสริมการออมเงินและมีของสมนาคุณสมาชิกที่ฝากเงินเพิ่ม หรือเปิด

บัญชีใหม่ มีการออกสลากเหมือนสลากออมสินเพื่อให้สมาชิกมีสิทธิ์ลุ้นรางวัล มีบริการฝากเงินโดยหักจากบัญชีเงินเดือนเหมือนฝากทุนเรือนหุ้นในอัตราเท่ากันทุกเดือน และควรมีบริการแบบเงินฝากระยะสั้น 2 ปี หรือ 5 ปี ห้ามถอนโดยให้ดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากประเภทออมทรัพย์ ปรับปรุงการให้บริการให้รวดเร็วขึ้น เพิ่มประเภทของเงินฝากที่มีอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกัน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้มากขึ้น และสร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิกให้เห็นถึงสภาพคล่องต่าง ๆ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำกัด มีความสามารถในการออมทั้งในรูปแบบของการฝากค่าหุ้น และการฝากเงินออมทรัพย์ ซึ่งการที่บุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความศรัทธาในสหกรณ์ รวมทั้งความสามารถในการบริหารจัดการของสหกรณ์ฯ ที่ให้มีผลตอบแทนทุกปี และเมื่อพิจารณาแนวโน้มของเงินทุนภายในของสหกรณ์ฯ ก็จะทำให้เห็นว่า มีมูลค่าเพิ่มขึ้น แต่เมื่อพิจารณาอัตราร้อยละของแนวโน้มจะเห็นว่า ทุนภายในของสหกรณ์อันเกิดจากทุนเรือนหุ้นและเงินรับฝากจากสมาชิกมีแนวโน้มลดลง อีกทั้งจากการพยากรณ์อัตราการเจริญเติบโตของเงินทุนภายในในอีก 5 ปีข้างหน้า แม้จะมีอัตราเพิ่มขึ้นแต่เป็นอัตราร้อยละของการเพิ่มขึ้นที่ต่ำ อีกทั้งแนวโน้มของสมาชิกมีอัตราที่ลดลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ที่ในอนาคตสหกรณ์ฯ อาจขาดแคลนเงินทุนในการดำเนินงาน หากสหกรณ์ฯ ไม่มีนโยบายด้านการระดมเงินทุนภายใน รวมทั้งนโยบายการบริหารจัดการอื่น ๆ ที่สามารถสร้างความศรัทธา และการจงรักภักดีให้เกิดขึ้นกับสมาชิก หรือบุคลากรในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นสมาชิกสหกรณ์ใหม่ ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการจูงใจให้สมาชิกมีการออมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปแบบของทุนเรือนหุ้น และเงินรับฝาก มีดังนี้

ทุนเรือนหุ้น

1. เพิ่มอัตราเงินปันผล หรือขั้นต่ำควรสูงกว่าอัตราเงินฝากธนาคาร 3-5 เท่า
2. ให้มีการซื้อหุ้นพิเศษ
3. แจกรางวัล ของชำร่วย หรือของที่ระลึกให้แก่สมาชิกที่เพิ่มหุ้น เปิดบัญชีใหม่ หรือฝากเพิ่มในวัน โอกาสพิเศษ เช่น วันเกิดของสมาชิก หรือเทศกาลพิเศษต่าง ๆ
4. กำหนดนโยบายอัตราเงินปันผลเป็นอัตราขั้นต่ำ โดยอัตราปันผลจะเพิ่มขึ้นเมื่อผลประกอบการดี
5. ชี้แจงให้สมาชิกเห็นถึงผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการเพิ่มมูลค่าหุ้น ทั้งนี้ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกถึงความมั่นคงของสหกรณ์ และสภาพคล่องต่าง ๆ
6. เพิ่มผลประโยชน์จากการสะสมหุ้นหรือเงินฝากสมาชิก เช่น การใช้เงินหุ้นหรือเงินฝากค้ำประกันเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยพิเศษ มีสวัสดิการคุ้มครองเงินหุ้นหรือเงินฝาก เป็นต้น

7. ประชาสัมพันธ์/รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเพิ่มมูลค่าหุ้น โดยเน้นเรื่อง การออมเป็นหลัก หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออมเงิน ผ่านสื่อต่าง ๆ สม่ำเสมอ รวดเร็ว ให้หลากหลาย ช่องทาง เช่น จัดทำบอร์ดของสหกรณ์ให้มีในทุกหน่วยงาน e-mail ของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกได้รับ ทราบ หรือจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ตามความต้องการของสมาชิกหรือบุคลากร โดยการ สืบหาความต้องการในแต่ละปี เพื่อให้บุคลากรมีส่วนร่วมกับกิจกรรมสหกรณ์โดยอ้อม ซึ่งจะทำได้ ทำให้ บุคลากรใกล้ชิดกับสหกรณ์มากขึ้น ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อสหกรณ์

8. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้มากขึ้น โดยอาศัยสื่อประชาสัมพันธ์ที่สหกรณ์มีอยู่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อบุคคล ซึ่งเป็นสื่อ 2 ทาง ที่สามารถพูดคุยและตอบ คำถามให้แก่สมาชิกได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ควรมีสุนัขประชาสัมพันธ์ในแต่ละจังหวัดเพื่อการ ประชาสัมพันธ์เชิงรุก และเชิงรับ ให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ และสามารถนำ ข้อมูลที่ได้เหล่านั้นมาหาแนวทางในการส่งเสริมการออมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. สร้างความเชื่อมั่นให้กับสมาชิก ให้เห็นถึงสภาพคล่องต่าง ๆ โดยนำข้อมูล ด้านการเงิน/บัญชี มาแปลงให้เป็นข้อมูลทางสถิติ (ในรูปกราฟต่าง ๆ) ที่สามารถทำให้สมาชิกในทุก ระดับเข้าใจง่าย รวมทั้งวิเคราะห์ทั้งงบการเงินให้เป็นภาษาพูด เพื่อให้สมาชิกเข้าใจง่ายขึ้น เพื่อให้ สมาชิกเชื่อมั่นสหกรณ์ และพร้อมที่จะร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ทั้งหุ้น และเงินรับฝาก

เงินรับฝาก

1. เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้สูงกว่าสถาบันการเงินอื่น หรืออย่างน้อยควร เท่ากัน

2. ออกสลากเหมือนสลากออมสิน เพื่อให้สมาชิกมีสิทธิ์ลุ้นรางวัล ควรมีบริการ ฝากเงิน โดยหักจากบัญชีเงินเดือนเหมือนฝากทุนเรือนหุ้นในอัตราเท่า ๆ กัน

3. จัดโครงการเงินฝากชนิดพิเศษต่าง ๆ (ระยะยาว) ที่ให้อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเงิน ฝากประเภทอื่น ๆ หรือมีผลประโยชน์ตอบแทนโดยอ้อม เช่น เงินฝากประกันชีวิต โครงการเกษียณอายุ โครงการแปลงปันผลเป็นเงินฝาก (เพื่อส่งเสริมการออม) โครงการสัจจะออมทรัพย์ เป็นต้น เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักในการออมของสมาชิกส่วนหนึ่งเพื่อใช้ในยามเกษียณอายุ

4. จัดโครงการเงินฝากชนิดพิเศษ ที่ให้อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากประเภทอื่น ๆ โดยมีช่วงระยะเวลาของโครงการสั้น เพื่อจูงใจให้สมาชิกฝากเงินเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ต้องไม่สูงกว่าอัตราเงินปันผลเฉลี่ยของสหกรณ์

5. ปรับปรุงการให้บริการด้านเงินฝากให้มีความทันสมัย โดยนำระบบ ATM มา ใช้ในงานสหกรณ์ เพื่อความสะดวกของสมาชิก หรือจัดบริการรับฝากเงินนอกสถานที่ เนื่องจาก สมาชิกที่ไม่ใช้บริการส่วนหนึ่งให้เหตุผลว่าการติดต่อไม่สะดวก

6. เพิ่มประเภทของเงินฝากให้มีความหลากหลาย และมีอัตราดอกเบี้ยแตกต่างกันเหมือนธนาคารพาณิชย์ โดยสำรวจความต้องการ/ความคิดเห็นของสมาชิก และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และประมวลผล เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์เงินฝากที่ตรงตามความต้องการของสมาชิก และใช้ข้อมูลการเงินโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นทุนเงินทุน แสดงให้เห็นความมั่นคงของฐานะการเงินของสหกรณ์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สหกรณ์ และมวลสมาชิก

7. ส่งเสริมการออมทรัพย์ โดยขยายฐานลูกค้า จากสมาชิกไปสู่ครอบครัวสมาชิก หรือจากบุคคลไปสู่หน่วยงาน หรือสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยให้อัตราดอกเบี้ยพิเศษที่สูงกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป เพื่อจูงใจให้มาฝากเงินกับสหกรณ์ แต่ต้องสอดคล้องกับผลตอบแทนจากการลงทุนจากเงินทุนดังกล่าวด้วย

8. จัดกิจกรรมส่งเสริมการออมเงิน และมีของสมนาคุณสมาชิกที่ฝากเพิ่ม หรือเปิดบัญชีใหม่

9. ควรมีผลิตภัณฑ์เงินฝากโดยหักจากบัญชีเงินเดือนเหมือนฝากทุนเรือนหุ้นในอัตราเท่ากันทุกเดือน (สำหรับสมาชิกที่มีรายได้สูงและมีศักยภาพในการออม)

10. ควรมีบริการแบบเงินฝากระยะสั้น 2 ปี ถึง 5 ปี (ห้ามถอน) โดยให้อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากประเภทออมทรัพย์พิเศษ